

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrata
maloglasni po 154
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 1 Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neuradna
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Spoštovanje življenju!

Ko je rimsko cesarstvo bilo na višku svoje moči, so takratni pisatelji kot najočitnejši znak začenjajočega se razpada beležili strahovito množčenje samoumora. Sličen pojav se ponavlja v našem veku med belopolitimi narodi Evrope in Amerike, ko je civilizacija na tako visoki stopnji, kakor ni bila še nikoli v človeški zgodovini. Samomorilska strast je okužila po vojni tudi tako zdrav rod kakor je slovenski, kjer število onih, ki si prostovoljno vzamejo življenje, zlasti v naši prestolici od dne do dne narašča.

Zunanji vzroki in povodi samoumorov so najraznovrstnejši, psihološko pa se utemeljujejo z nežmognostjo prenašati fizično bedo ali dušno trpljenje, neprijetno in tragično stran življenja. Ker pa je človek po vsej svoji naravi ustvarjen za življenje, kakršno je, ker je v borbi z njim edino mogoče napredek, ker je življenje kot tako vrednota, na kateri slove in so mogoče šele vse druge, ker je gon po življenju najprvotnejši in najjačiji — pomenu samoumori v taki množini, zlasti pa med doraščajočo mladino, ter s tako naraščajočo tendenco, globok upadek življenjske sile, volje do življenja, življenjskega veselja, pomenijo veliko zmanjšanje odporne sile proti nujnim senčnim stranem in trdotam življenja.

Gotovo ne smemo prezreti, da na svetu po vojni vlada velika beda, ki še narašča, kakor kažejo statistike brezposelnih. Velekapitalizem rodi proizvodne krize v takem obsegu, kakršnih pred vojno ni bilo. V Združenih državah severne Amerike je baje 25% vsega delavstva brez posla in vele mesta so preplavljena od beračev. V Nemčiji grozi izprtje 800.000 delavcem kovinske industrije, v Italiji se znižujejo mezde, cene živilom pa ne padajo itd. Strašna je povsod tudi stanovanjska mizerija, ki posebno tlači duha. Medtem ko eni stradajo, pa drugi žive v razkošju, kakor ga ne pomni nobena druga epoha v zgodovini. Pred ameriškim milijarderjem in njegovim načinom življenja se stari Rimljan Crassus skrije. In dočim si prvi končajo življenje zaradi težke znosne bede, drugi izvolijo šestokrat smrt, ker imajo vsega preveč in jih ne more nič še tako dragocenega več zadovoljiti. In tako vidimo, kako se socialni vzroki samoumorov ozko prepletajo z moralnimi in kažejo na moralno gnulobo izvestnih plasti naše družbe. Kajti pohlep po razkošju, po čim večjem uživanju razjeda danes vse stanovne brez razlike. Zenska se ustreli ali zastrupi, ker ne zmore denarja za primerno obleko k maskeradi! V naši družbi je izginil zdravi čut za to, kaj je vsakemu stanu primerno in zadostno. In zato divja samomorilna norost tudi med srednjimi stanovi, ki bi sicer lahko izhajali, če ne bi živeli ali hoteli živeti preko svojih sredstev.

Poglavje zase tvori mladina, ki največ prispeva k številu samomorilcev. Tukaj najdemo vse polno slučajev, ko mladenič ali mladenka gre s polnim premislekom v smrt, kakor da bi šlo za enostaven logičen zaključek iz predpostavk. Nesrečna ljubezen, dvojka v spričevalu, pomanjkanje denarja za izlet ali kakšno nočno avanturo, gnjus nad življenjem, tirajo v smrt ljudi, ki so komaj začeli živeti.

Četudi upoštevamo razrahljanost živčevja po vojni katastrofi, nezadosten fizičen razvitek velikega dela povojne mladine in pre naglo dozorelost, ki povzroča hujše pubertetne krize, kakor jih je poznala prejšnja doba, ostane še veliko neodgonetljivega na tem problemu. To pa zato, ker mnogi pravega in naj globljega vzroka nočejo videti. To je strahotna umska in moralna desorientacija ne samo velikega dela povojne mladine, ampak tudi — staršev, ki so jim dali življenje.

Ta desorientacija se kaže v čisto napačnem vrednotenju življenja. Življenje je more prav ceniti, se ga veseliti in se skozi njega preboriti samo tisti, ki za njim vidi nekaj večnega, ki pozna njegovo nadvartno in nadčasovno svrhu in ume tudi njegove tragične globine. Za to je treba vere v Boga, v brezsmrtnost duše in v ideale, ki objemajo vse človeštvo. Le tako je mogoče doprinesati velike žrtve, ki jih življenje od vsakega zahteva. Potem je človeku sočlovek neskončno lep, vsaka duša neizmerno bogata, za vsako še tako neznanstveno stvarjo se skriva velik smisel in je vir neusahljive radosti, vsak dogodek odkriva neskončno modrost in smotnost, realnost je koprena, skozi katero sije obličje božje. Trpljenje je potem samo šola, preizkušnja, nujna pot do končne zmagice, očiščenja in poveljanja.

Nova stara vlada

**Izmenjani so le resori -- Dva Davidovičeva in dva Marinkovičeva pristaša v vladi
Kdo bo zastopal Marinkoviča -- Danes se izvrše še formalnosti**

r Belgrad, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Dasi-ravno še ni končnoveljavne odločitve, vendar je današnji dan prinesel končno razjasnitev in sklepe demokratskega kluba, ki so soglasno pristali na vstop v vlado g. Vukičevića. Sklepi so takšni, da je z njimi vzpostavljena stara koalicija z malimi osebnimi spremembami. V vseh političnih krogih se misli, da se bodo lahko tekom jutrišnjega dopoldneva končale vse formalnosti in da bodo novi ministri lahko takoj prevzeli svoje resore, če se, v kar pa se ne verjame, ne pojavijo kakšne nepredvidene težave. V teku dosedanjih pogajanj je itak prišlo do načelnega soglasja med gg. Vukičevićem in Davidovičem tudi v programatičnih zahtevah in ostane za sestanek, ki ga bosta oba prvaka imela jutri ob 9, samo še vprašanje, kdo bo zastopal zunanjega ministra Marinkoviča, ki je sicer dal pristanek za vstop v vlado, vendar pa bo moral oditi v inozemstvo na zdravljenje.

Ker med ministri, kakor jih je predložil demokratski poslanski klub, ni nobenega, ki bi mogel voditi ta resor, se postavlja vprašanje, ali bo Davidovič pristal na to, da nadomestuje g. Marinkoviča kak radikalni minister, ali pa da se imenuje minister brez portfelja kot zastopnik zunanjega ministra. Misli se, da se bo lahko v tem vprašanju našel zadovoljiv sporazum. Tako bi se kriza lahko po desetih dneh formalno končala.

Korošec-Davidovič

r Belgrad, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Že na vse zgodaj so se pričeli sestanki med voditelji. Med 8. in 9. se je vršilo v predsedništvu konferenca med gg. predsednikom vlade Vukičevićem, načelnikom Jugoslov. kluba dr. Korošcem, podpredsednikom radikalnega kluba Ilijo Mihajlovičem in predsednikom narodne skupščine dr. Peričem. Načelnik Jugoslov. kluba g. dr. Korošec se je od te konference odpeljal v narodno skupščino, kjer se je sestel z g. Davidovičem. Oba prvaka sta ostala v razgovoru, ki je potekel v zelo prijateljskem tonu.

Vukičević-Davidovič

Nato sta se dopoldne sestala v ministrski sobi v narodni skupščini gg. Vukičević in Davidovič. Ko je g. Davidovič odhajal, so ga časnikarji vprašali, če je nastopil kak nov moment. »Vse je tako, kakor je bilo včeraj,« je odgovoril g. Davidovič. Časnikarji: »Ali bomo imeli danes novo vlado?« G. Davidovič: »Jaz mislim, da bomo imeli vlado.« Časnikarji: »Ali ste pristali na g. Korošca?« G. Davidovič: »Vse bo dobro.« Časnikarji: »Ali je gotova ministrska lista?« G. Davidovič: »Tudi to bomo vedeli.«

G. Vukičević je dejal o tem sestanku: »Zvečer dobite odgovor na vsa vprašanja.«

Časnikarji: »Ali je g. Davidovič pristal na g. dr. Korošca?« Nato je g. Vukičević odgovoril: »Jaz in g. dr. Korošec sva se vedno sporazumela, že od blejskega pakta.«

Takoj po tem sestanku se je vršila kratka seja demokratskega kluba, na kateri je g. Davidovič podal samo kratko poročilo. Ob enem je prosil poslance, da se popoldne ob 5. ponovno snidejo.

Predsednik vlade je odšel ponovno v dvor, kjer je bil do 1. pop. Po tej avdienci je samo dejal, da bo popoldne imel ponoven sestanek z Davidovičem in da bo potem najbrž vse končano.

Demokratski klub je pristal

Popoldne je g. Vukičević obiskal g. Marinkoviča, ki še vedno leži bolan na svojem stanovanju. Nato sta se ponovno sestala gg. Vukičević in Korošec. Med tem se je vršila seja demokratskega kluba, o kateri se je izdalo sledeče poročilo:

Na današnji seja demokratskega kluba je predsednik g. Davidovič podal poročilo o poslednjih pogajanjih za sestavo nove vlade in predložil načrt nove vladne kombinacije. Istočasno je g. Davidovič naglasil svoje težnje, s katerimi se strinja tudi druga stran koalicije, da naj bi se ta kombinacija razširila na sodelovanje kmečko-demokratske koalicije, ki je mnogo razlogov postavlja kot koristno. Sedaj pa se bo vlada sestavila v okvirju, kakor se je dosedaj dosegel sporazum, da bi se odstranil škodljivi zahtoj v državnih poslih.

Nato je g. dr. Kosta Kumanudi izjavil, da ministri iz prve Vukičevićeve vlade ne bi mogli sprejeti položaja v novi vladi, ker so mnenja, da se jim je z znano resolucijo demokratskega kluba izrekla nezaupnica.

G. Davidovič je za pojasnilo g. Kumanudiju poleg ostalega navedel, da takšno odklonilno stališče ni utemeljeno, ker je on tudi že preje javno naglasil, in tudi sedaj pravi, da kritike, ki so našle izraza v resoluciji, ne vsebujejo nobenih osebnih nezaupnic. Nato je klub soglasno sprejel poročilo Ljube Davidoviča, kakor tudi novo kombinacijo za vlado.

Demokratski ministrski kandidati

Demokratski poslanski klub je odredil kot svoje kandidate: za zunanjega ministra g. dr. Voja Marinkoviča, za ministra za gozdarstvo in rudarstvo g. dr. Aco Mioviča, za ministra za javna dela g. Pera Markoviča, za ministra za prosveto Milana Grola. Podpredsednik demokratskega kluba je nato takoj po naročilu predsednika g. Davidoviča odšel v predsedništvo vlade, kjer je o teh sklepih obvestil predsednika vlade g. Vukičevića, ki je takoj nato odšel v dvor, kjer je bil sprejet v avdienco, ki je trajala do pol 9. Ko se je g. Vukičević vrnil iz avdiencie,

Dr. Anton Korošec,

bivši minister, načelnik SLS, ki je igral tako odlično vlogo v razpletu sedanje krize in je zadnje dni kandidat za notranjega ministra.

je imel daljši sestanek s načelnikom Jugoslovanskega kluba dr. Antonom Korošcem.

Ugibanja o novem kabinetu

V skupščinskih kuloarjih so se z ozirom na dosedanje sklepe radikalnega, demokratskega, Jugoslovanskega ter muslimanskega kluba pričele raznašati že gotove liste novega kabineta. Med drugim krožijo sledeče kombinacije:

Predsednik vlade Velja Vukičević, notranji minister dr. Anton Korošec, zunanji minister dr. Voja Marinkovič, minister za vojsko general Hadžić, minister za socialno politiko dosedanj notranji minister Ceda Radović, minister za javna dela Pera Marković, podpredsednik narodne skupščine in bivši poštni minister za gozdarstvo in rudarstvo dr. Aca Miovič, minister za prosveto Milan Grol, minister za vere (namesto dosedanjega Obradoviča) bivši notranji minister Milorad Vujčić, ministrstvo za pravosodje naj bi prevzel namesto dr. Subotića dr. Krsta Miletič, poštno ministrstvo naj bi po eni verziji prevzel namesto Vojke Kocića bivši minister Milan Simonović. Glede tajnikov, kakor smo informirani, se sedaj še ni govorilo. Finančni minister bi ostal dr. Bogdan Marković.

Vse to so seveda samo kombinacije, ki jih prinašamo po časnikarski dolžnosti. Kakor smo informirani, je g. dr. Voja Marinković o svojem nastopanju pisмено obvestil g. Davidoviča. Jutri ob 9 se bosta sestala g. Vukičević in Davidovič na poslednji sestanek, da končata vse podrobnosti, da bi se mogla nova vlada sestaviti že tekom jutrišnjega dneva.

Ali tako gleda svet današnja mladina? Velik del, mogoče pretežni del, ne. Tu ni nobenih kopren, nobene sanjivosti in romantike, nobenih misterijev in nobenega idealizma. Ona gleda vse neposredno, realno in razgaljeno. Tej mladini je življenje velik obrat, njegov smisel v materialni koristi, ki ga posamezniku doprinese, uživanje pa gola odškodnina za neprijetnosti in težave. Na dnu pa je vse brez smisla in brez vsakega višjega namena. Če pokaže življenje velik minus na prijetnih doživljajih, pa — revolver v roko! Ta mladi človek beži sam pred seboj, se strašno boji samote, išče v družbi enakih omame in razočaran, beži končno v samo naročje smrti s hladnostjo, ki vzbuja grozo. Vse to pa je dediščina, ki so mu jo zapustili starši naše brezbožne, koristolovske, brutalno egoistične meščanske družbe, družbe, koje bogovi so konjunktura, komfort in reklama.

In še nekaj. Človek prejšnjih časov je tudi veliko grešil, močno grešil, dajal raznaha svojim silnim strastem. Toda on je poznal samoizpoved, izpoved pred Bogom in družbo, sram in kes lastne vesti, ker je veroval v izveličanje, v božjo previdnost in ljubezen, ker je veroval v greh, ki ga velik del modernega človeštva ne pozna več, kajti zanj je to iracionalen pojem, utvara; on pozna le neuspeh, napako v svojih življenjskih računih,

ne pa oddaljenja od Boga, ki vede po kesu in pokori k očiščenju in dvigu. Za takega človeka potem ni več povratka k Bogu, izvoru, končnemu cilju in najvišjem smislu življenja, ampak le obup in samouničenje.

Samoumore pa še pospešuje brezvestna senzacije lačna moderna žurnalistika. Kakor le-ta — pomislimo samo na škandalozno poročanje velikega dela tiska o procesu zoper gimnazijca Pavla Kranta — z največjo naslodo opisuje v vseh podrobnostih spolno življenje v vrenju pubertetne dobe ekscedirajočih izpriženih mladostnikov, čestokrat pod hinavsko krinko »znanstvenega interesa«, tako razkriva pred vso javnostjo zadnje trenutke samomorilcev z zopno sentimentalnostjo, lažusmiljenjem in poveličevanjem in jih obdaja z gloriozno mučeništvom, dasi nam ravno znanost pove, da že samo golo poročanje o samoumorih to epidemijo neti, slabotno živčevje še bolj razrahlja in pretrese ter vpliva na razdrte duše s strašno močjo živo pred očenegega zgleda. In čestokrat se poroča tako samo zato, da list dobi več naročnikov, ki s slastjo seveda požirajo strup za svojo dušo, dočim bi ravno tisk lahko veliko storil za utrjevanje volje, povečanje odpornosti in moralnega čuta, če bi o takih slučajih sploh ne poročal ali jih vsaj krepko obsodil, mesto da zbudi slabičevsko pomilovanje nad »nesreč-

nima ljubimcem«, od prevelikega dušnega papora, učenja in strogosti staršev ali učiteljev izmučenim mladeničem ali simpatičnim mladim možem, ki se je v svojem izobilju naveličal brezsmiselnega življenja in podobno. Žal da je tudi del slovenskega časopisja zašel čisto v to maniro senzačnega, nižje človeške gone zadovoljujočega poročevanja, ne zavedajoč se svoje velike odgovornosti vsaj pred narodom, njegovim fizičnim in moralnim zdravjem. Čas je, da bi se to časopisje enkrat zavdalo, da ima tisk tudi veliko kulturno in moralno nalogo. Kaj je res že tako malo lepega in dobrega ter vzvišenega v življenju našega naroda, da nimamo poročati o ničemer kakor o senčnih in grdih ter naglajnih stvareh in to s tako sló, kakor da nas nič drugega več ne zanima in ne dviga?

Mi mislimo, da ne. Poleg slabičev, šimibadakov in perversnežev imamo hvalabogu tudi mnoge mladih ljudi, ki se navdušujejo za lepo, za napredek svojega naroda, za njegove kulturne probleme, ki razmišljajo, se hrabro bore in poleg duše krepijo tudi svoje telo. Poročajmo o njih in narod vzgajamo ter ga učimo se življenja veseliti s tem, da ga gledamo v svitu večnosti ter pridno delamo in z vedno novimi vrednotami bogatimo — ne pa da ga v grobem nesmrtno duše nevednim uživanjem zapravljamo!

Seipel išče orijentacijo

v Dunaj, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Potovanju zveznega kanclerja dr. Seipela v Prago se po neki vesti odreka vsaka politična utemeljitev. Kot glavni namen se navaja pred vsem predavanje dr. Seipela pred praškimi katoliškimi dijaki, dočim se razgovori s češkoslovaškimi državni označujejo kot akti vljudnosti. Monoštraka afera ni aktualen predmet razpravljanja, ker Avstrija na njej ni interesirana. V glavnem se bo govorilo o skupnih gospodarskih vprašanjih, posebno o odpravi potnih vizumov, ki se pričakuje za 1. april. O premeštitvi sedeža Društva narodov na Dunaj bi se govorilo samo tedaj, če bi to vprašanje načela Češkoslovaška.

v Praga, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Zvezni kancler dr. Seipel je danes popoldne došel v Prago ter se nastanil pri škofu dr. Fridu na Hradčanih. Zvečer je imel v prenapolnjeni dvorani produktne borze predavanje o »Svetovnem nazoru in narodnosti«, katerega se je udeležil tudi zunanji minister dr. Beneš. V intervjuju, ki je izšel v krščansko-socialnem nemškem listu »Deutsche Presse«, je izjavil dr. Seipel, da njegovo potovanje nima namena delati državne obiske, da je njegovo po-

vanje samo »povratak v profesorstvo«, ki ga še vedno ni zapustilo; pri svojih obiskih pri vodilnih osebnostih pa bo skušal pridobiti dragocene vtise za politiko. Hoče pa tudi na Češkoslovaškem, s katero je Avstrija zvezana s tolikimi odnosi, orijentirati se za ona pota, po katerih bo Evropa hodila v bodočnosti. Narodi Evrope bodo samo tedaj mogli uspevati, če bodo hoteli med seboj, posebno pa s svojimi sosedi, izpolnjevati sporazum.

Koroška naj se oboroži?

v Celovec, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Organizator koroškega Heimatschutza general Hülgers je v nekem govoru izjavil, da se mora na Koroškem v soglasju s mirovnimi pogodbami in gospodarskimi možnostmi posebno v izobrazbi mladine pripravljati oborožena nevtralnost, ker italijansko-jugoslovansko nasprotstvo preti, da bi Koroška postala prehodno ozemlje in celo bojno polje za tuje vojske in da bi Koroška v slučaju konflikta med Italijo in Jugoslavijo morala svojo nevtralnost braniti z orožjem.

Šolski zakon brez izhoda

v Berlin, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je vršilo zborovanje nemške ljudske stranke, katerega se je udeležilo 400 delegatov iz vse države, in na katerem se je odobrila dosedanja šolska politika kluba v državnem zboru. Ponašanje centruma se je označilo kot nespravljivo napram šolskim zahtevam nemške ljudske stranke. Potek te manifestacije se smatra kot napredek na potu za razhod koalicije. V centrumu je pismo Hindenburga dr. Marxu povzročilo neugodno razpoloženje.

Razpust parlamenta -- edini izhod

v Berlin, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Pogajanja med vladnimi strankami so se tako zaostila, da se mora računati s skorajšnjim razpustom državnega zbora in z novimi volitvami. Na pobudo državnega predsednika se bo podpiral predlog centruma, da se pospeši sprejem proračuna in naknadnega proračuna, na kar bi neposredno sledil razpust državnega zbora, tako da bi nove volitve bile začetkom maja. S temi predlogi se baje državni kancler dr. Marx strinja, ki bo sedaj predlagal državnemu predsedniku razpust državnega zbora. Obnašanje centruma je posledica današnjega razgovora v odboru kluba, na katerem se je dogladno, da se z ozirom na nepremostljiva nasprotna stališča centrum in nemške ljudske stranke v šolskem vprašanju šolski zakon ne more nikakor sprejeti.

Francija ostane centralistična

v Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V svojem nedeljskem govoru v Strassbourgu o alzacij-skem vprašanju je Poincaré ostro nastopil proti pokretu avtonomistov. Ne bo dopustil, da bi sumljivi agenti s tujimi sredstvi pod plaščem avtonomije pripravljali nevtiraliteto Alzacije in novo okrnjenosti Francije. Avtonomisti so ruvali celo v Bretanji, Flandriji in Korziki. Ravno tako malo kakor se Francija vmešava v Belgijo, Švici ali Kanadi, kjer se tudi govori francosko, bo doma dovolila vmešavanje inozemskega vpliva.

v Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V zvezi z govorom Poincaréja v Strassbourgu je mestni župan v Strassbourgu poslal francoskemu drž. predsedniku Domergueu brzojavko, na katero je le-ta odgovoril, da bodo včerajšnje manifestacije v Strassbourgu odmevale v Franciji in na vsem svetu ter so nov dokaz za voljo Francije, da zopet pridobljene Alzacije ne bo izvustila.

Titulescu gre k Stresemannu.

v Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Petit Parisien«, potuje romunski zunanji minister Titulescu v sredo v San Remo, kjer ostane nekoliko dni na oddihu in se bo sestal z nemškim zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Tunis v ospredju

v Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Briand je danes sprejel novega generalnega residenta v Tunisu Luciena Scheina ter se z njim dolgo razgovarjal o političnih in administrativnih vprašanjih. Z napetostjo se pričakuje vesti, ali sta se razgovarjala tudi o eventualni preureditvi meje na korist Italije in o statutu za italijanske koloniste v Tunisu.

Stavka rudarjev v ČSR popolna

v Praga, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Stavka rudarjev v Mostecu in ostalih revirjih je popolna. V rove so šla samo moštva, ki vzdržujejo varnostne odredbe. Stavka se povsod kontrolira s stražami rudarjev. Kako dolgo bo stavka trajala, sedaj še ni mogoče nič reči, ker se bodo pogajanja začela šele v sredo pod vodstvom vladnih zastopnikov.

Rezultati v St. Moritzu

v St. Moritz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je izbojeval samo en hockey na ledu, in sicer Češkoslovaška proti Poljski s 3:2. Prvotno sta bili predvideni dve hockey igri, ker pa je brzotek na ledu trajal ves dan, se je igra Francija-Belgija odgodila. Zgodaj jutraj se je začel olimpijski tek na stadionu. Prisotnih je bilo le malo gledalcev. V prvem teku 500 m je zmagal Američan Farrell s 36,6, Thunberg je potreboval 43,4. Evensen je v teku z Ohlsenom dosegel enak tek s Thunbergom.

»Spomenik zmage« v Boznu.

v Rim, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Sedaj je ugotovljeno, da se bo spomenik zmage v Boznu odkril dne 24. maja, t. j. na dan vstopa Italije v svetovno vojno.

Stanovanjski zakon in državni uradniki

»Jutro« z 12. t. m. prinaša članek: »Ljubljanskim hišnim posetnikom in najemnikom« Društvo hišnih posetnikov piše med drugim, da je stanovanjski zakon v največjo škodo vsemu trgovstvu, industriji in obrti, torej tudi delavstvu.

Tudi državni uradniki in sploh vsi nastavljeni, mislim, da ne bi imeli nič proti temu, da se stanovanjski zakon ukine, ako bi hišni posetniki — so tudi častne izjeme — imeli malo več čuta za to ubogo rajo.

Mož moj je državni uradnik z 2000 Din mesečnih dohodkov, v družini nas je pet. Stanujemo na periferiji. Stanovanje sestoji iz 3 sob, malega kabineta in kuhinje brez kakih pritliklin. To stanovanje je bilo pred vojno 100 kron četrtletno, a ko smo se mi vselili, nam je računal gospodar 1500 Din četrtletno. Akoravno je bilo to protizakonito, smo radi ljubega miru brez najmanjšega ugovora plačevali zahtevano vsoto. A s 1. oktobrom lanskega leta nam je povišal stanarino na 3000 Din četrtletno, to ni 10 kratna predvojna najemina v dinarjih temveč 30 kratna. Pripravljeni smo stradati, zato smo ponudili gospodarju 2000 Din četrtletno, a gospodar je ostal pri svoji zahtevi. Ker pa mi ne moremo živeti v grob, nam je stanovanje s 1. majem odpovedal. Ne samo, da mora občinski svet ljubljanski zagovarjati stanovanjski zakon, temveč je njegova dolžnost, da skrbi za svoje kruto prizadete občane. Ker takih slučajev je dosti. Nekaj, kar je tudi vsega obsojanja vredno, je to, da se dobijo ljudje, ki ponujajo visoke najemnine, in še celo za več let naprej. Take bi morala država brezpogojno prisiliti, da sami zidajo.

Ker tvorijo ljubljansko prebivalstvo po večini državni in drugi uradniki in uslužbenci, kliče v imenu vseh prizadetih, naj se stanovanjski zakon podaljša in naj se najemnine uredijo po naših dohodkih, to je najemnine znižati ali plače, oziroma stanarino zvišati. Mislim, da nobena država ne skrbi tako mačehovsko kot naša za svoje delavce. To še posebno obhvatimo me gospodinjje, ko nam naši izčrpani in že za vse apatični možje prinesejo prvega to bomo plačo. Da bi o tem podrobno razpravljala je odveč. Citiram samo zadnji odst. uvodnika »Učiteljskega tovariša« z dne 26. januarja 1928: »Rešite državo pravočasno neizbežne propasti in zvišajte plače vsemu državnemu uradništvu, da bo lahko preživljalo sebe in svoje družine, drugače vam ostanejo samo še sodniki in napolnjene ječe z državnimi uradniki — zločinci radi bede in iz obupa, v katerega jih bo pognala država in državni kriminalarji.«

Zena državnega uradnika.

Kaj je z 200 odstotno trošarino na uvoženo vino?

Širile so se vesti, da finančni minister ljubljanski oblasti 200% doklade na trošarino za uvoženo vino zaradi tega ni odobril, ker mariborska oblast ni sklenila enake trošarine na uvoženo vino. Na seji načelstva SLS 12. t. m. se je ugotovilo, da te vesti nimajo nobene podlage. Ugotovilo se je, da finančni minister zaradi tega ni odobril in ni mogel odobriti na uvoženo vino višje trošarine nego na domače, ker tvori cela država enotno carinsko ozemlje in je nemogoče, da bi se pri zatrosarinjenju delala kaka razlika med pridelki različnih pokrajin iste države. Ako bi se priznala eni oblasti taka pravica, bi se morala priznati tudi drugi, in potem bi se tudi druge države z višjo trošarino zavarovale proti uvozu naših vin, našega lesa, naše živine, našega krompirja in drugih naših pridelkov, katere izvažamo v sosedne oblasti. Na ta način bi nastal carinski boj med oblastmi, katerega hoče država na vsak način preprečiti. Nastale bi razmere, kakor so bile v srednjem veku, ko je moral vsak trgovec v vsakem kraju, kamor je prišel, plačevati drugo trošarino. Tudi so dospeli takoj, ko se je zvedelo, da se namestila pri dokladah na trošarino napraviti razliko med domačim in uvoženim vinom, finančnemu ministru neštetih protestov.

To so bili vzroki, radi katerih je finančni minister odklonil in moral odkloniti odobritev višje trošarine na uvoženo vino. Vse druge vesti so neresnične. Pristavimo še to, da je mariborska občina lanske leto hotela dalmatinsko vino zadeti z višjo trošarino nego domače vino, ko je predlagala, naj se na rdeče vino dovoli pobiranje trošarine po 2 Din od enega litra, od domačega belega pa nič. Finančni minister je ta predlog občine odklonil iz istih razlogov, kakor je ljubljanski oblasti odklonil odobritev 200% doklade na trošarino za uvoženo vino.

Slovenci v Italiji

Prebivalstvo Trsta pada. Leto 1927. zaznamuje silno naglo nazadovanje prebivalstva v Trstu, medtem ko je Trst do 1. 1926 številčno raste. V začetku 1. 1920. je šlo mesto 225.645 ljudi; do konca tega leta se je dvignil na 244.478. Na koncu leta 1921. doseže število Tržanov 243.650, 1. 1922. 244.964, 1. 1923. 244.567, 1. 1924. 245.372 in 1. 1925. 248.128. Zanimiva je primerjava med 1. 1926. in 1927. V letu 1926. se je priselilo 14.471 ljudi, izselilo 11.481 (prebitek + 2990); rojenih je bilo 4001, mrtvih 3793 (prebitek + 208); porokov 3198 (2990 + 208); mesto je šlo 251.326 duš. L. 1927. zaznamuje prvi pojav nazadovanja. Tekom tega leta se je priselilo 13.496 ljudi, izselilo pa 14.317 (razlika - 821); število rojstev znaša 3655, smrti 3564 (prirastek znaša komaj 91). V l. 1927. je torej mesto nazadovalo za 780 ljudi (821 - 91) in je na koncu leta znašalo prebivalstvo 250.596 ljudi (251.326 - 730). Trst je torej nastopil žalostno pot navzdol. Za usodo Trsta je pad vznemirljiv ta pojav toliko bolj, ker je prišlo padati tudi število rojstev poleg silnega porasta izseljencev. Usoda Trsta je bila zapetena v trenutku, ko mu je bila z novo politično mejo odrezana glavna dovodna žila. Fašizem je z omejitvijo izdajanja potnih listov in s svojo politiko napram Slovanom v Italiji postavil od Podbrda do Postojne in Reke pravi kitajski zid. Ni zastoj zapisal veliki »Times«, da je usoda Trsta odvisna od sposobnosti italijanske vlade, da obrani prijateljske stike z ozadjem Trsta in da zadovolji Slované v Italiji. (Ta lekcija Italiji prijaznega »Timesa« ni pri tržaškem tisku prav nič izdala, sicer bi ne gnalo dalje surove kompanje proti nam in slovenskemu življu v Italiji.)

NASILJE NAD CERKVIJO V ISTRI.

Fašistovski tajnik je prišel k župniku v Gradišču in zahteval od njega, da takoj uvede med nedeljsko službo božjo tudi italijansko pridigo. Župnik se je tej zahtevi uprl, češ da ne more kar na lastno roko prelomiti starih cerkvenih navad; poleg tega v vasi sploh ni Italijanov, katerim naj bi pridigal v italijanskem jeziku. Fašistovski tajnik pa je kljub temu vztrajal pri svoji zahtevi. Da se izogne najhušemu, je župnik naslednjo nedeljo menda s privoljenjem cerkvenih oblastev po hrvaški pridigi povedal nekaj tudi v italijanskem jeziku. Ko je prišel govoriti, so farani takoj zapustili cerkev. S takim postopanjem bodo fašisti dosegli edino to, da ljudje sploh ne bodo zahajali več v cerkev. Saj je mnogo istrskih cerkva že popolnoma praznih. Nasilje nad cerkvijo se v Istri vedno stopnjuje. Prav te dni so istrski fašisti potom svojega in tržaškega časopisa napovedali nov boj duhovnikom »italijanožrems«. Istrsko ljudstvo upa na izdatne zaščito od strani višjih cerkvenih oblastev.

ZADRUŽNA ZVEZA V ROKAH BENEŠKE BANKE.

Naglo se je po Goriškem razširil glas, da je pri Zadrudni zvezi poleg vladnega komisarja in posebnega revizorja, ki ga je poslalo iz Rima Zdrudjenje italijanskih posojilnic, nameščen tudi delegat beneške banke institut federalne delle tre Venezie v osebi G. Vitas. Navzočnost g. Vitas v prostorih Zadrudne zveze je vsakemu baltajcu zadnji gorski vasi popolnoma razumljiva. Saj se bila pogajanja med goriškim prefektom in g. Friedericksonom, ravnateljem omenjene beneške banke, že pred razpustom načelstva Zadrudne zveze splošno znana. Zadrudna zveza bo postala v kratkem času ekspozitura beneške banke, ki si je že zagotovila monopol za podeljevanje poljedelskega kredita. Sedaj je jasno, kako si je zamislil prefekt Cassini reorganizacijo Zadrudne zveze v prid slovenskega kmeta.

Dviganje denarja se nadaljuje. Te dni je neka posojilnica odpovedala vlogo 200.000 lir. Ker izplača komisar le 2000 lir tedensko, bo posojilnica prišla do svojega denarja tekom dveh let! Kakor hitro je načelstvo odpovedalo vlogo, sta se podala v tisti kraj dva komisarjeva uradnika, ki sta potem skupno s podestatom izvršila preiskavo pri posojilnici.

V ponedeljek je komisar odpustil iz službe inž. Rustjo, šefa blagovnega oddelka Zadrudne zveze. O vzrokih odpusta ni treba govoriti. Poslovanje Zveze se vrši v italijanskem jeziku, komisar torej ne rabi več slovenskih uradnikov. Komisar je tudi prišel z likvidacijo blagovnega oddelka, ki je tako stajano uspeval in obvaroval goriškega kmeta in živinorejca izkoriščanja od strani privatnih trgovcev. Z inž. Rustjo zgubi Zadrudna zveza enega izmed najboljših kmetijskih strokovnjakov in organizatorja 42 mlekarov za lastno centralo v Trstu, o kateri so se celo fašistovski listi pohvalno izrazili.

Preti političant in pačenje imen. Skoro me mine dan, da bi primorski fašistovski listi ne približili kakega napada na slovenske duhovnike. Ta kampanja je včasih direktna, t. j. naperjena proti posameznim duhovnikom, še bolj pogosto pa indirektna, splošna. V zasramovanju duhovščine prednjači uradno glasilo fašistovske stranke »Popolo di Trieste«. Fašistovski časopisje dela te dni silovito propagando za »prostovoljno« poitalijančenje priimkov. In reklama? Lopni po slovenskem duhovniku in Tržaninu boš imponiral. Kdo je našel priimkom »popolnoma italijanskega izvora« (italianissima origine), kakor Ivančič, Žegar, Hrovatin, Kocjančič itd. to »barbarsko« obliko? »Duhovniki političanti«, odgovarja »Piccolo«, ki so k nam deževali v preteklem stoletju s Kranjskega, Hrvaškega in celo s Češkega, ki so pod Avstrijo vodili matico civilnega stanja. »Vsak duhovnik je popravljal po svoje priimke.« Proti takemu početju pod Avstrijo ni bilo mogoče protestirati. »Toda komaj je prišla k nam zmagovalna Italija, že neštevilni izmed odraslih komaj zadržujejo plamen gorečih želje, da si popravijo tuje ime...« Članek zaključuje: »To bi moralo predvsem veljati za vse Slovence na deželi, katerih imena so še vedno zapažena z eksotičnimi znamenji.« Isti list zahteva v drugem članku, da mora biti popravljeni priimek »italianissimo«. Ni zadosti, da iz Ivančiča nastane »Ivančich«, ampak Giovanni ali Giannini, ker italijanski jezik ne trpi slehveč. Vsi se morajo odzvati pozivu in popraviti svoja tuja imena. Fašistovska stranka ne bo trpela dezertacij; sicer ni mogoče domnevati, da bi kdo imel namen dezertirati. Nasprotno, vsak dan roma najmanj sto (!) ljudi v urad za popravljanje imen. Toda tudi dežela se je odzvala. »V Sežani je že 70 milijonov spontanov (!) prosilo, naj se jim njihovi poslovenjeni priimki radikalno popravljuje.« Vse gre torej »spontanost«.

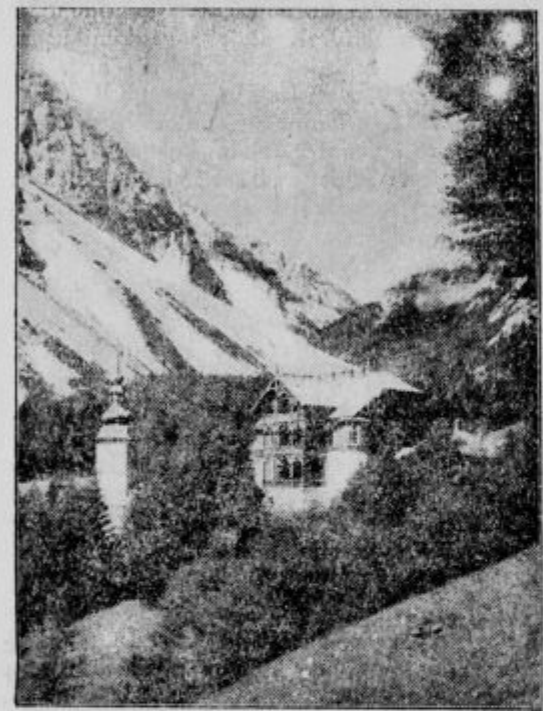
Italijanska pridiga v slovenski cerkvi. Preteklo nedeljo je dekan v Podgradu oznanil v cerkvi, da bo od prihodnje nedelje dalje pridigal tudi v italijanskem jeziku. Na vernike je dekanovo oznanilo napravilo porazen vtis. V cerkvi ni bilo niti enega Italijana in vendar tudi italijanska pridiga! V Podgrad se je v zadnjem času priselilo nekaj italijanskih družin, podestat, zdravnik in občinski uradnik, a ti niti ne zahajajo v cerkev.

Dan v besedi in sliki

V. Š.

Od Zelenice do Sv. Ane

Nekoč sem v Ljubljani predaval o naših gorah. Pripovedoval sem, katere so naše najlepše ture, enodnevnne, dvodnevnne itd. Med najlepše enodnevnne ture — če ni morebiti sploh najlepša — štejemo tole: z vlakom zjutraj v Trzin, po cesti do cerkvice sv. Ane pod Ljubljem, nato na levo po gozdni lovski Bor-novi stezi navzgor, zmeraj Begunjsčico ob levi, gor na sedlo Zelenice, 1547 m; in nato dol po Zelenici med Begunjsčico na eni strani ter Nemškimi vrhom in potem Srednjim vrhom na drugi strani. Bolj in bolj se spuščas dol, ob Završnici hodiš, kar naprej skozi gozd, ob jezeru Završnici stojiš in v Zirovnici si. Lahko gremo tudi v nasprotni smeri, vtisi so drugi; dnevi čas rodi drugačne vtise. Nikdar ne bom pozabil vzklika radosti in navdušenosti, ki se je izvil iz prsi mojega svaka, tedaj, ko smo stopili nad lovskimi kočami ven iz

Cerkvica sv. Ane pod Ljubljem (1035 m); poleg nje Bor-nova graščina. Zada sedlo Zelenice, na levo obronki Begunjsčice.

gozda in se je razgrnila pred nami Zelenica, v tistem jutru, kopajoča se v prvih solnčnih žarkih, mirna, neprekosljiva, brez primere. Konj je stal ob robu njenem, kip prostosti, za okvir mu je bilo zelenje in skalovje in sinje nebo.

Krasno je bilo lani majniško jutro. Z avtomobili smo se pripeljali do cerkvice Sv. Ane, 1035 m. Pod Ljubljem sameva ta cerk-vica, med najljubšimi mnogimi znankami iz otroških let; gorski kotiček, sam zase, zastra-žen od Begunjsčice in Babe in Košute. Sveto mašo smo imeli tam, ob polsedmih zjutraj. In ko smo stopili ven, si slišal samo soglasen odkritosrčen »Ah«. Kako lepa je bila narava naokoli! Vse barve so nas pozdravljale, rde-

ča, zelena, modra, črna in bela in druge. Bele so bile snežene krpe na pobočjih Begunjsčice, modro je bilo nebo, v vse barve se je obleklo rastlinstvo, sive in črne in rjave so bile ska-te. Šli smo na Ljubelj, slika se je razgrinjala in se je razgrnila. Na Konjščici, planini gori pod Babo, je bilo vse pred teboj: Kdor med nami še ni poznal tega s krasoto obdarjenega sveta, ta ga je vzljubil oni divni majniški dan; roke smo si podali in dejali smo: »Se bomo prišli; kadar bo le mogoče, bomo prišli.«

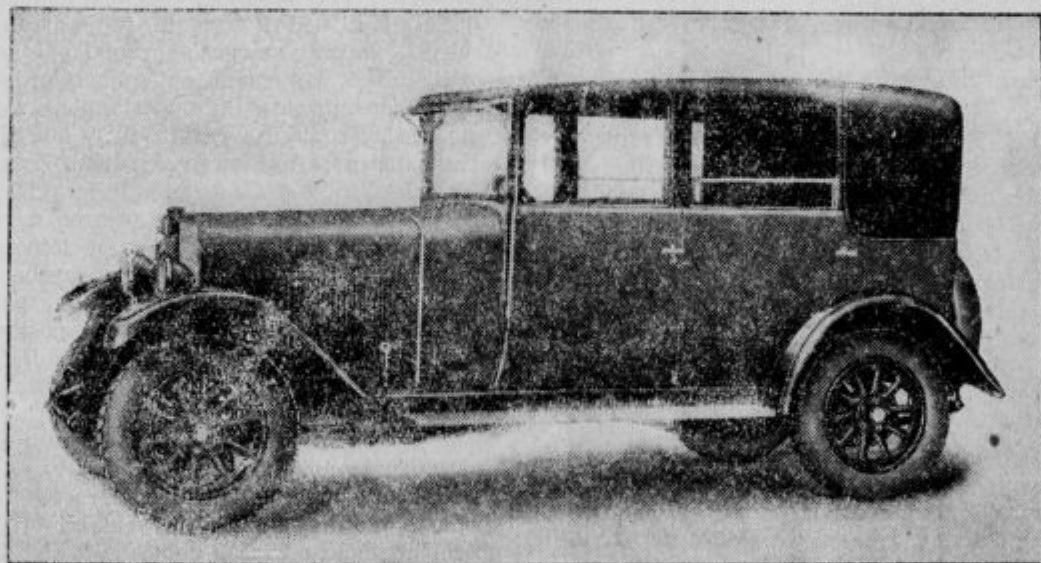
Drugačen je sedaj plašč narave, svoje-vrstno lep, gospodar je sneg. In po tem snegu,

Begunjsčica, sedlo Zelenice, Sto. in Nemski vrh.

po pobočjih Begunjsčice, bodo smučali jutri naši smučarji. Tekmovali bodo. Od sedla Ze-lenice se bodo spustili dol, do Sv. Ane jih bo vodila pot. Slika nam kaže to cerkvico in Bor-novo graščino poleg nje. Drugi dve sliki nam kaže ta Begunjsčico in sedlo Zelenice, Stol in Nemški vrh. Podobni sta si in vendar raz-lični.

Tu sem gor te vabimo, ljubitelja narave. Če hočeš živeti trenutke lepote, pridi jutri k Sv. Ani, in živeč jih boš.

Najnovejši tip avtomobila Wanderer.

Svetovnoznana avtomobilna tovarna Wanderer je izdelala dva nova tipa avtomobilov. Oba voza so preizkusili na dolgi progi od Chemnitz v Koblenz čez Zero, Eisenach, Gisel, Limburg. Celo progo, ki ima mnogostevilne kilometre dolge vzpone, sta oba avtomobila gladko prevozila brez vsake menjave prestav. Časopisje obširno poroča o novih avtomobilih Wanderer in je soglasnega mnenja, da jih je smatrati za najboljša in najvztrajnejša vozila sveta.

Stadion v St. Moritzu.

Beda po svetu narašča

Iz vseh krajev Združenih držav S. A. prihajajo poročila, da vlada povsod velika brez-poselnost. Oficijelne statistike še ni, vendar pa se ceni število vseh brezposelnih v Severni Ameriki nad osem milijonov! Od leta 1916. ni bilo tako slabega položaja na delovnem trgu. Obenem se seveda strahovito razširja beračenje. V vseh industrijskih središčih je najmanj 25% vseh delavcev brez posla.

Čudeži radija

Angleška in ameriška zveza elektro-inženjerjev sta 16. t. m. imeli vsaka v svojem kraju, v Londonu in Newyorku, skupno sejo potom anglo-ameriškega radiotelefona. Najprej so se gospodje pozdravili, potem debati-rali in končno sklenili skupno resolucijo, vse po radiju.

Najdeno kraljevsko grobišče v Uru

Deželo Ur, v Kaldeji, današnji Mezopota-miji, omenja že sveto pismo. Tam je bil doma praoče Izraelcev Abraham. Že več let koplje tam po naročilu Britskega muzeja ameriški učenjak E. Leonard Wvoley, profesor na Pennsylvanski univerzi. Dosedaj je znanstve-na ekspedicija pod njegovim vodstvom odko-pala v solnatih tleh krasno ohranjen kraljev-ski grob. Mumija kralja samega sicer manjka, — najbrže je bila že pred časom ukradena, — vendar je iz obširnosti in sijaja groba raz-vidno, da je bil tu pokopan zelo mogočen azijski vladar in sicer pred več kot 5000 leti. Po-kopali so ga skupaj z njegovimi ženami, šte-vilnimi služabniki in celo z nekaterimi otroci. Kraljevo truplo je ležalo v krasnem vozu, v katerega sta bila vprežena dva osla, katerih kosti so še našli, kakor tudi mumiji dveh hlapcev, ki sta še držala vajeti v rokah. Grob

Naši smučarji pred hotelom Campier v St. Moritzu.

kraljice Šubad je bil še nedotaknjen. Ob vho-du v njen grob so našli okostja šest vojakov stražnikov s potlačeni bakrenimi čeladami. V grobu pa so našli 50 trupel služabnic. Trup-lo kraljice je bilo okrašeno z zlatom in z lapis lasuli. Pred shrambo oblačil je ležala mumija višjega uradnika, najbrže čuvarja kraljeve garderobe, na obeh straneh krste pa so čepele mumije številnih slug in godcev z instrumenti. V dveh vrstah so ležala drug poleg drugega trupla žena in nekaterih otrok. Gotovo je, da so morala vsa ta bitja siloma v grob z umrlim kraljem, iz nekaterih mumij pa se da sklepati, da so bile žive pokopane. Poleg voza so dali kralju v grob vse, kar je po njihovi veri potreboval za potovanje v inostranstvo, tako zlato harfo, zlate in srebrne posode, okraske, oblačila in drugo. Po najdenem okrasju in dragoceni opremljenosti groba je gotovo, da je bilo kraljevo truplo še bolj bogato okra-šeno, tako da so se roparji zadovoljili le z njim. Znanost je s to najdbo zelo pridobila, ker dosedaj še ni bil odkopan star grob, v katerem bi bilo pokopanih toliko ljudi.

Porensko pismo

III.

Dolzan sem Vam še odgovora na vprašanje, zakaj sem šel spet nazaj v Nemčijo, od katere sem se bil že poslovil. — Pa potrpite še malo, to pride še vse na vrsto! Jaz rad včasih tudi malo pojezikoslovim. To sem pokazal že v zadnjem pismu, ko sem se po-menil z »wienskimi«, »klagenfurtarskimi« in drugimi pisi. Ne morem se sicer meriti z učenjakom iz Boštjanja, ki odkriva in puli ko-renine slovenskih in vseh mogočih drugih besedi prav pri dnu; jaz se držim bolj pri vrhu. Sem sovražnik vsakega spakovanja v besedi, pa prijatelj naravne, domače govori-ce. Nimam diplome jezikoslovca, a časih me zasrbi v prstih in čutim potrebo tudi na tem polju vmes poseči. »Se ga je obesilo« — po-trebno bi bilo, da bi »se« marsikakega pisca za ušesa »prijelo«, kdor nam slovensčino tako neusmiljeno mrevari! Koliko sem prosil diplomirane jezikoslovce, da naj se vendar kdo oglasi in zavrne tako gorostasno pačenje jezika, kakor zasluži! A nihče se ni ganil. Z eno potezo peresa v »Dom in Svetu« sem — če smem povedati — to spako precej v kot ugnal. Še se pojavi sempatie, posebno po uradnih listih je še mrgoli, in tudi »Slovenec« še časih katera uide... Pred seboj jo imam. V današnji številki, ki sem jo ravnokar iz rok položil: »Da se nam ne bo očitalo ten-dencioznosti.« Napa! Prav: »Da se nam ne bo očitala tendencioznost.« Da je le to tako priprosto pravilo o nikalnici v slovensčini tako težko umljivo in ga pačijo na vse načine! Pred 40 leti ni nihče tako pisal, vsi bi se bili zgazali. In potem so ga zanesli, ta »se ga je«, od nekod — če se ne motim, ga je bil rajni Štefe, — Bog mu daj dobro, saj je bil dober mož, — pobral na ljubljanski ulici — in raz-bohotal se je v pisavi in govoru, da je prija-

telju poštene slovenske besede kar slabo prihajalo. Zdaj je mnogo bolje, a popolnoma ple-vel še ni iztrebljen. — Pa koliko je še dru-gega! Ravno sem bral v drugem slov. listu besedo »izvleček«. Kako neslovensko! Ali ne čutite? Nimate slovenskih ušes? Kje ste se pa učili slovensko? Jaz od matere. Ta ni po-znala »izvlečka«, pač pa je posnemala smetano s kislega mleka, in v smetani — tem posnetku — je baš to, kar vi imenujete »izvleček«. Ta »izvleček« je pa le slovensko obleden Nemec, dočim je moj »posnetek« pristen Slovenec. Če ni res, potem tudi jaz nisem!

Toda — kam sem pa zašel? Ko bi hotel razpravljati o vseh napakah v slovenski pisa-vi, bi vam napisal ne le članček, ampak knji-žico. Pa saj imate za to moše, ki so poklicani skrbeti za pravilno pisavo slovensčine! Ko bi k napakam le tako ponižno ne molčali — da ne bo treba meni tukaj ob Reni čuvati le-pote slovenskega jezika!...

Sicer smo pa Slovenci veliki puristi, da ne trpimo v svojem jeziku radi tujih besedi, vsaj nemških ne. Nemci, ki znajo slovensko, se čudijo, da celo s takimi mednarodnimi be-sedami, kakor je »telegraf«, nismo zadovolj-ni, ampak hočemo imeti svoje. — Ne, so pa Hrvatje in Srbi v tem malo manj izbirični! Spominjam se, da sem v Belgradu slišal iz ust Hrvata, če se ne motim, »berüchsigtig-vati«, ali nekaj podobnega je bilo. Seveda sem se moral prijeti za želoodec. Drugače ne vem, kaj bi se bilo zgodilo...

Tudi Nemci niso preveč izbirični v tem oziru. Koliko imajo francoskih besedi: etat, etage, chaussee itd. se splošno rabijo. Jaz jim časih oponašam: pa od svojih sovražni-kov si morate izposojati besede! Edino »adieus« so med vojsko namenoma opustili in pravijo zdaj »auf wiedersehen«, ker — nima-jo druge poslovilne besede. Sicer pa, če ho-češ fino nemško govoriti, moraš rabiti mnogo tujk: proper, enorm, egal, legal, kapital, ko-

lessal, fenomenal, pyramidal... to zveni ime-nitno.

Zdi se pa, da hočejo to imenitnost neka-teri tudi v slovensčini posnemati. Da izobra-ženci rabijo med seboj mednarodne izraze, je umljivo; a da tudi po listih, namenjenih pre-prostemu ljudstvu, kakor opazam, mrgoli tu-jih besedi: projekt, problem, prognoza itd., to je, kar mi spet noče in ne more v glavo. Naši ljudje tukaj mi tožijo, da ne razumejo, »je preveč po srbsko pisano«. Večinoma, pravim, to niso srbske besede, ampak latinske ali grške. »Pa zakaj nam pišejo latinsko ali grško, ko se nismo učili!« Tako sodi zdrava pamet. — Kolikokrat sem tudi že opazoval kakega govornika, ki govori ljudstvu, pa »operira« pred njim s »projekti« in »proble-mi« in ne vem še s kakimi tujkami, in sem si mislil: I, kje imaš pa vendar pamet, da ne preudariš, da tega ljudje ne morejo razumeti! Saj govorimo menda zato, da se razumemo, ne zato, da moramo šele ugibati, kaj hoče kdo povedati! — Počasi se preprosti ljudje že privajajo na tujke, brez katerih skoro iz-hajati ne moremo: organizacija, industrija itd.; a vsega naenkrat ne smemo zahtevati. Pravilo bodi: ne rabimo tujk brez potrebe! Če jih pa v govoru in pisanju za ljudstvo že kdaj rabimo, jih moramo prej pojasniti. Ne-umljive besede niso »evebi«, ampak kakor neprebavljiv pesek v kruhu. — Nekateri »učeni« ljudje ne znajo govoriti, ne da bi vedno tujke vmes mešali. V resnici pa je mogoče govoriti tako, da izobraženec prav lahko po-sluša, preprosti človek pa vse razume. Samo znati je treba. Od Jakliča se učite! Ta zna!

Ker sem se že spustil na jezikoslovno polje, še tole, kar nas bo zanimalo: Nem-ščina je bogat jezik, ima mnogokrat za en slov, izraz dva in tudi več izrazov. Včasih pa tudi nima čisto primerne izraza za sloven-sko besedo. Da, skoro »najpotrebnejši« slov, besedi poročam v nemščini Povejte mi, kaj se pravi nemško »nagajati«? Na Slovenskem

nain vse nagaja, zdaj nagaja dež, zdaj nagaja solnce, zdaj otrok, zdaj mačka, zdaj pes, zdaj nagaja stroj, zdaj pero, zdaj papir, vse lahko nagaja, — nemško pa tega ne znam po-vedati! Podobno je z besedo »naveličati« se. Kako pripravna beseda, kako se Slovenci ra-di vsega »naveličamo«! Imajo že Nemci tudi besedo za to, a tako pripravne — vsaj za Slovence — ne, kakor je naš naveličati in na-veličan. Ali beseda siten, sitnost, sitnica, sit-nariti. Povejte mi, kje bi mogli mi brez be-sede siten in sitnost izhajati?! Na Slovenskem je vse sitno — jaz tudi včasih — Nemci pa sitnosti ne poznajo! Da bi te vendar! Ali be-seda neroden, nerodnost, nerodnej, neroda. Na Sloveiskem je toliko nerodnega. Na Nem-škem tudi, — a kako je to nerodno, da Nemci za neroden nimajo prave besede! Kako naj vendar rečem, ko mi žlica iz roke pade?... Vprašam g. Hegenkötterja ali Tensunderna, ki znata nemško in slovensko, kako se reče to in to nemško, — pa ne vesta povedati, ker za nekatero našo besedo ni popolnoma točne-ga nemškega izraza. Uboga nemščina!... Ne, nemščina ni uboga, je bogata in jako gibljiva. A — nemščina vseeno ni slovensčina. Materin jezik je za vsakega le eden. Po domače, pa ti ne more zmanjkati.

Zato se od nemščine obrnimo spet k slo-vensčini! Rad bi še jezikoslovil, — pa se že zdaj bojim g. urednika, kako bo grdo pogle-dal, ko bo videl pred seboj tak dolg dopis. A to vam pa že še smem povedati, kako tež-ko je tukaj otroke slovenskih staršev naučiti slovensko. V tem oziru se dozdaj ni skoro nič storilo. Zato je slovenski narod tukaj skoro popolnoma ponemčen. Čutijo se še Slovence, a govoriti večinoma ne znajo. — Zdaj pa je v tem oziru led prebit. Glavni prebivatelj je g. Tensundern. S svojo slovensko šolo v Glad-becku je pokazal, kako se mora delati.

Beneš brani Vatikan

v Praga, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister dr. Beneš je danes v zunanjem odboru senata v repliki na govornike v debati izjavil, da je povojna politika Vatikana drugačna, kakor je bila pred vojno, da se razvija močno v pravo tezo o prosti cerkvi v prosti državi in da stremi po tem, da oprostí cerkev državnega vpliva, kakor tudi cerkvena politika države stremi za tem, da ne podleže cerkvi. V Husovem vprašanju se tolerirajo obojestranski nazori. O monostrski zadevi je izjavil dr. Beneš, da so države male antante namenoma sestavile različne note, ker se ni nameravala pokazati skupna grožnja, temveč skupno zmerno postopanje, kar pa ne pomeni, da bi mala antanta v slučaju ponovitve takih dogodkov ostala nedelavna. Male države imajo interes na tem, da Društvo narodov postane naddržava, dočim hočejo vesele njegovo kompetenco obdržati v današnjem obsegu. Moči so izbalansirane tako, da niti ena niti druga tendenca ne bo zmogala.

Ciriaci gre v Prago.

v Rim, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Novi apostolski nuncij v Pragi monsignor Ciriaci bo 16. marca v Rimu po državnem podtajniku kardinalu Gaspariju posvečen v škofa. Neposredno potem bo potoval v Prago, da izroči predsedniku Masaryku svoja poverljiva pisma.

v Rim, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Med 6. aprilom in 2. majem se pričakuje v Italiji obisk čeških legionarjev. Po obisku italijanskih bojišč se bodo v posebnih vlakih peljali v Benetke in Rim ter napravili izlet tudi v Sicilijo.

Pogajanja z rudarji brezuspešna.

v Praga, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Pogajanja z rudarji in rudarskimi podjetniki na severozahodnem Češkem so se danes brez uspeha prekinila, pri čemer sta obe stranki izjavili, da sta pripravljene obnoviti nova pogajanja.

v Praga, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Uradno se javlja, da se bodo 23. februarja v Pragi obnovila pogajanja med češkimi rudarji in rudarskimi podjetniki.

Star program, če bo dovoli glasov

v Atene, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Program nove vlade, ki ga je Zaimis včeraj predložil parlamentu, je v bistvu enak kakor program bivše vlade. Vlada bo svojo glavno pozornost posvetila gospodarskemu saniranju države, velikopotezni izgraditvi cestnega omrežja in osuševanju macedonije in Tesalije. Zunanja politika ostane neizpremenjena. Pravica stavek javnih nameštencev se bo ukinita. Ker je obnašanje enega dela Kafandarisove skupine postalo nezanesljivo, še ni zagotovljen izid glasovanja, ki se pričakuje v soboto.

Pangalos v senci bajonetov

v Atene, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne so v poslopje parlamenta, ki so ga zasledile močne policijske čete in je vstop tudi poslanec prepovedan, prepeljali bivšega diktatorja generala Pangalosa. Tam ga je zaslial parlamentarni preiskovalni odbor kot obtožni senat radi 11 kaznivih dejanj. Pravi sodni proces se bo začel proti Pangalosu najpozneje v enem mesecu. Ob pričetku zasliševanja je Pangalos protestiral proti postopku, ki se je uvedel proti njemu protiustavno. Predsednik odbora mu je sporočil, da ima vso zakonito prostost glede zagovora, na kar je Pangalos izjavil, da se podvrže preiskavi radi državnega udara, ki se mu očita. Ob strani mu stoji štirje odvetniki zagovorniki, katerim je bil dovoljen rok petih dni, da proučijo kazenske spise.

Otok Paspáros Turčije

v Atene, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Med otokom Kiosom in Smirno v turških teritorialnih vodah ležeči otok Paspáros je bil izroččen Turčiji v smislu lozanske mirovne pogodbe. Neka francoska družba bo tam zgradila razne stavbe in prometne naprave.

Italija nad Titulescum nevoljna

v Rim, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Po pariških razgovorih Titulesca je Italija precej nevoljna, da je merodajni francoski tisk indirektno opominjal romunskega zunanjega ministra, naj ne poskuša nobene odmaknitve v tradicionalni romunski politiki, katere težišče mora, kakor težišče praške, belgrajske in varšavske politike, ležati v Parizu. Proti temu piše politični sodrtnik »Corriere della Sera« v Rimu sledeče: Za splošno stabilizacijo in varstvo miru prispeva Romunija učinkovito samo, kolikor ohrani tudi mali antanti samostojnost na ostalem polju, kjer ni nobenih interesov njenih zaveznikov, ali kjer so bolj postranskega pomena ali kjer se morajo uvaževati z ravno tako upravičenimi interesi drugih. Bilo bi dobro, če bi v Franciji končno brez pridržka priznali, da se člani male antante niso odrekli prostosti svojega kretanja, in da člani male antante napram njej vsled odvisnosti od Francije ne bi mogli biti v kakem konfliktu nevtralnici, kakor bi to bilo lahko v eventualnem konfliktu med Francijo in Italijo.

Stresemann - Titulescu

v Paris, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Dr. Stresemann je izjavil zastopnikom francoskih listov, da njegov razgovor s Titulescum, ki je že prišel v Mentone, ne bo imel tistega pomena, ki se mu pripisuje v Parizu. Razpravljala ne bosta o nobenih velikih problemih mednarodnega značaja, temveč o vprašanjih, ki se izključno tičejo samo Nemčije in Romunije. »Intransigence« piše, da se bo sestanka udeležil tudi sedaj na Rivieri bivajoči madjarski minister.

Seipel je šel radi politike v Prago

v Paris, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Dr. Seiplovemu potovanju v Prago se v francoskih listih pripisuje velika važnost. »Petit Parisien« označuje Avstrijo po ureditvi valute kot izredno važen gospodarski in politični faktor ob Donavi, kjer skupni interesi s Češkoslovaško ležijo v politiki napram Madjarski, ker sta obe državi enako ogroženi po madjarski irendenti. Skupno sodelovanje med Dunajem in Prago je najboljšo sredstvo za ohranitev miru v obdonavskih državah.

Tudi London je istega mnenja.

v London, 17. febr. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« ugotavlja v češkoslovaško-avstrijskem zblizanju, ki je prišlo do izraza v praškem obisku dr. Seipla, splošno nezaupanje napram Madjarski. Dunaj in Praga sta enako nesimpatično razpoložena tudi napram fašistovskemu režimu v Italiji. Razen tega zblizanja je dobro vidno tudi zblizanje med Prago in Berlinom, ki izvira iz notranje političnega sodelovanja Nemcev na Češkoslovaškem in ki utemeljuje boljše gospodarske odnose med obema državama.

Lakota v Moskvi.

v Moskva, 17. febr. (Tel. »Slov.«) V Moskvi zopet v dolgih vrstah stoji prebivalstvo pred državnimi ali zadružnimi skladišči, da dobi moko, jajca in druga živila, kakor tudi volneno blago in perilo. Vse blago tovarn se do 80 odstot. pošilja na kmete in mala mesta, da dobi država od kmetov zato žito. Razpoloženje med prebivalstvom je zelo slabo.

Sovjeti hujskajo mladino.

v Moskva, 17. febr. (Tel. »Slov.«) O prikliki desetletnega jubileja rdeče armade se bo izdal okle delavski mladini vseh držav, da preprečijo imperijalistične vojne proti sovjetski uniji z mešanskimi vojnami proti lastnim državam, z delovanjem proti vojnemu oboroževanju, z agitacijo za revolucijo v armadah in z oviranjem vojnih transportov.

Francozi oproščajo zlato prometnega davka.

v Paris, 17. febr. (Tel. »Slov.«) V okviru finančnega zakona, ki zahteva celo vrsto naknadnih kreditov za 1927, je parlament danes na predlog vlade sklenil, da se uvoz zlata oprosti 12 odstot. prometnega davka, kateremu je bil dosedaj podvržen. Oprostitev velja samo za neobdelano zlato in za kovani zlati denar. Ta odredba se smatra za novo važno etapo na potu saniranja valute.

Sondiranje v prid Dunaju še ni.

v Dunaj, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Dunajski poročevalni urad napram pariškim vestem o sondiranju glede prenestitve sedeža Društva narodov na Dunaj ponovno ugotavlja, da v tej stvari pri avstrijski vladi ni bilo niti oficijelnih niti oficijoznih sondiranj.

Zmagovalci v St. Moritzu

v St. Moritz, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Središče današnjega zanimanja je bil oster boj najboljših svetovnih umetnih drsalec Šveda Gradströma in Avstrijca Böckla. Šved Gradström, ki je že l. 1924. bil olimpijski zmagovalec, je zmagal napram Böcklu z 11:14. Za njima so dobili prva mesta Zeeboeck iz Belgije, Schaffer iz Avstrije, Sliva iz Češkoslovaške, Nikanen iz Finske, Brunet iz Francije in Wrede iz Avstrije. V umetnem drsanju danes še ni prišlo do odločitve. V 18 km teku so dosegli veliko zmago Norvežani Groel-lumbraaten, Hegge in Oedegard, ki so dobili prva tri mesta. Dvojni uspeh sta dosegla ameriška čolnarja brata Heaton v skeletonu. V lokeju je v igri Kanada—Švedska zmagala Kanada z 10:0, v igri Švica—Anglija pa v interesantni igri Švica z 4:0.

Skupno praznovanje Velike noči?

v London, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica se je danes posvetovala o zakonskem načrtu, s katerim naj se vlada pooblasti, da se na mednarodni konferenci z zastopniki drugih držav in svetovnih cerkev dogovori določen dan za enotno praznovanje Velike noči. Pravoslavni, protestanti in katoliki so v strastni opoziciji zahtevali, da se zakon odkloni. Notranji minister je v imenu vlade dal glasovanje vsem na prosto. Če bo načrt sprejet, bo zunanji minister Chamberlain sklical mednarodno konferenco za določitev gotovega termina za Veliko noč.

Poljska pred volitvami

Poljski državljani so poklicani, da si 4. marca izvolijo 414 poslancev, a teden dni pozneje 111 senatorjev. Dočim je bilo pri zadnjih volitvah l. 1922 vseh kandidatnih list 22, jih je sedaj vloženo 35. Volivna komisija je sicer radi nepravilnosti tri razveljavila, a kljub temu je številu zelo visoko. Samo poljskih kmetijskih strank je 10. Nekatere izmed njih kakor n. pr. Kmetijska stranka odpadlega duhovnika in proslulega avanturista Okona imajo pač malo izgledov na uspeh. Demagoška kmetijska stranka »Wy-zwolenie« (Osvobođenje) je dobila nevarne tekmece v še bolj demagoških kmetijskih strankah, kakor so Sliwinski »Kmetijska zveza«, Holovačeva »Zveza kmetijske sile« in Wojtowičeva »Zajednica kmetijske levice«. Tudi del komunistov poskuša svojo srečo med kmetiskim prebivalstvom pod firmo Kmetiskodelavške zveze. Vse te stranke se več ali manj zanašajo na belorusko in ukrajinsko narodno manjšino, misleč, da jih bodo volile iz sovraštva do Poljakov. A ogromna večina Belorusov je sedaj že tako prebujena, da ne bo volila poljskih strank, zlasti ne takih, ki so nastale tik pred volitvami. Ukrajinci, ki se pri zadnjih volitvah v vzhodni Galiciji niso udeležili volitev, imajo sedaj svoje kandidate in zato ne bo mogoče loviti med njimi glasov. »Wy-zwolenie«, ki ima med levčarskimi kmetijskimi strankami največ upanja na uspeh, se je že malo iztreznila v svoji večletni brezplodni demagogiji, ki preseda že tudi najmanj izobraženim kmetom v vzhodnih pokrajinah Poljske. Na tihem se celo šepeta, da se je že dogovorila s sedanjo vlado in da vsopri po volitvah v vladno večino. Med vsemi kmetiskimi strankami ima največ volivcev kmetijska stranka »Piast«, ki je odločno nasprotnica sedanje vlade. Iz volitev bo izšla gotovo oslajljena, ker je v nekaterih volivnih okrajih v Galiciji pri zadnjih volitvah zmagala samo radi abstinence ukrajinskih volivcev. Kako se boji volitev, dokazuje dejstvo, da nosilec liste ni strankin predsednik, temveč razmeroma mlad politik, bivši predsednik parlamenta Rataj, ki uživa splošno spoštovanje in je dobro poznan zlasti v vzh. Galiciji.

Vse stranke desnice in sredine so tesno spojene s poljsko tradicijo, se smatrajo za katoliške in branijo katolicizem. Več ali manj izrazit krščanski kulturni program pa imata samo kršč. demokratska in kršč. narodna stranka, ki pa sta v razmerju do narodnih manjšin vse prej ko katoliški. Krščanska demokratska stranka se je zvezala za volitve s »Piastom« v katoliški blok, kršč. narodna pa gre v boj samostojno. Dosedaj največja poljska stranka (100 poslancev), narodnodemokratska, je zatajila na kandidatni listi svoje ime in gre v boj kot Katoliško-narodni komite.

Zidje so razcepljeni na 6 strank. Če so razcepljeni, se da že sedaj z večimi strankami napraviti dober »posel«, pri sestavljanju vlade pa zopet. Ukrajinska narodna manjšina ima 6 list, kar je odvisno od državnih pravne orijentacije. Nekatere stranke so za priključitev k sovjetski Ukrajini, druge za samostojno veliko Ukrajino, tretje za avtonomijo sedanje ukrajinske nar. manjšine pod Poljsko.

Bolj složni so Belorusi, ki imajo enotno listo, le napol komunistična »Hramada« nastopa samostojno. Ker ji radi njenih nezakonitih dejanj vlada stopa na prste, je to beloruski narodni manjšini samo v korist.

Samostojno listo so vložili poljski in ukrajinski soc. demokraci kakor tudi poljska narodna delavska stranka, ki bo baje po volitvah podpirala Pilsudskega.

Pravi volivni boj se je začel šele te dni, ko so razvile izredno agitacijo vladne stranke s pomočjo celih vagonov lenakov, radija, avtomobilov z agitatorji itd. Značilno je, da imajo vladne stranke velike uspehe celo v bivših nar.-demokratskih trdnjavah. Ves volivni boj se vodi v znamenju za Pilsudskega ali proti njemu. Skoraj vsem strankam desnice in sredine uhaiajo pristaši v tabor Pilsudskega. Radi vrenja in cepeljenj strank, ki jih je izzval Pilsudski s svojim delom, je tako veliko število kandidatnih list. Toda če se pomisli, da je že sedaj očito na strani vlade gen. Pilsudskega devet list, in da se pripravljajo na vstop v tabor Pilsudskega tajno tudi druge stranke, potem je jasno, da se bo Pilsudskemu kljub morebitnim težavam posrečilo sestaviti po volitvah močno parlamentarno večino, ki se bo lotila resnega dela in napravila konec tistemu brezplodnemu politikanstvu, na katerem je bolehal stari parlament. V reševanju gospodarske krize, manjšinskega problema in v zunanji politiki je dokazal v zadnjem času Pilsudski dovolj jasno, da je sedaj edino on sposoben za krmajrja poljske republike. Še bolj pa bo lahko Poljake in ves svet potrdil v tem pričanju po volitvah.

Kralj Boris dobil poljski red

v Sofija, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Poljski poslanik Baranovski je izročil danes kralju Borisu poljski red belega orla. To je prvo kraljevo inozemsko odlikovanje, odkar je zasedel prestol.

Ureditev vojnih dolgov med nami in Ameriko

v Newyork, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je danes sprejela Buronovo bill, ki predvideva ureditev vojnih dolgov med Združenimi državami in Jugoslavijo v smislu sklepov komisije za vojne dolgove. Bill mora potem sprejeti tudi še senat.

Sovjeti nastavlajo strokovnjake.

v Moskva, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Poljedelski komisar sovjetske unije Smirnov je bil odpuščen, na njegovo mesto pa je bil imenovan izvrsten agrarni strokovnjak Kubjak. Ta izprememba je v zvezi z neuspehi v dobavljanju žita v zadnjih mesecih.

Letalska nesreča.

v London, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Na angleškem vojaškem letališču v bližini Towera sta v višini 600 m trčila v zraku dva vojaška aeroplana. Oba pilota sta se skušala rešiti s padobranom; enemu se je posrečilo priti na tla nepoškodovan, drugi pa je smrtno ranjen.

Grozen požar.

v St. Etienne, 17. febr. (Tel. »Slov.«) V mestnem gledališču je nočoj najbrže vsled kratkega stika nastal velik požar. V par trenutkih je bilo vse poslopje v ognju. Ko je nastopila požarna bramba, se je že udrila streha. Ognjegasci so se morali omejiti na to, da so zabranili razširjenje ognja na sosedna poslopja. Zgoraj je tudi policijski komisariat, ki je bil nastanjen v stranskem krilu gledališča, in zelo dragocena studijska knjižnica.

Kako pišejo Srbi o dr. Korošcu

Na napade, ki jih prinaša Pribečevićev glasilo »Reč« proti dr. Korošcu, odgovarja glavno glasilo radikalne stranke »Samouprava« sledeče: »Pribečevićeva »Reč« je obsula z nekvalificiranimi napadi osebnost g. Korošca. Zalili bi g. Korošca, če bi ga branili pred takimi napadi »Reči«, ker ga njegovo javno delo brani v popolni meri. Glede politične do slednosti stoji g. Korošec tako visoko nad don kichotskimi figurami samostojnih demokratov, da mu v tem oziru nobene brambe ni prav nič potrebna. Kar se tiče insinuacije »Reči«, da bi se g. Korošec kot minister notranjih del udeleževal samo kot izvršilec želja radikalne stranke, moramo reči, da je »Reč« merila politični značaj g. Korošca z merilom, s katerim se mora meriti samo njihov lastni strankin šef. On je radi gole oblasti zapustil svojo lastno demokratsko stranko in potem pa zopet, ker je izgubil oblast, padel pred noge g. Radića, katerega je poprej tako grdo in besno napadal.

G. Korošec je politik, ki mu je tuja vsaka politična akrobatika. Njegov politični položaj je trden, ker si ga je ustvaril s svojim javnim delom med slovenskim narodom. G. Korošec je preuveden politik, da bi mogel tak položaj kompromitirati. Če demokrati iskreno želijo imeti v ministrstvu notranjih zadev človeka, čigar politična reputacija daje jamstvo, da se bo pravilno delalo v tem resoru, tedaj bi morali brez premišljevanja sprejeti g. Korošca. Popolnoma neumna blatenja »Reči« ob tej priliki nobenega pametnega človeka ne morejo zmotiti.

Sedaj pa berimo, kaj pišejo o dr. Korošču slovenski žerjavovski listi.

Zlobno natolcevanje

SDSarski tisk je zmožen resno servirati vsako budalost, če mu to služi za »primerno« denunciacijo. Njemu se te dni zdí popolnoma v redu, da zapiše debelo laž, da dr. Korošec mora dobiti od škofa Jegliča dovoljenje, če hoče postati minister in škof mora imeti pooblastilo od papeža, da more izdati to dovoljenje. Logična je za SDS seveda tudi laž, da je dr. Korošec dejansko zaprosil za tako dovoljenje. Kako velika je ta budalost in kako grda je, ugotovimo v par stavkih. 1. Dr. Korošec spada v mariborsko škofijo, torej dr. Jeglič niti njegov škof ni. Tu so se denunciantje debelo zmotili. 2. Dr. Korošec je res duhovnik, je pa svoboden politik-voditelj slovenskega naroda, ki je vsvarjal to državo in dela politiko zgolj po modernih načelih ljudskega vladanja. Za to svoje delo ne potrebuje dr. Korošec dovoljenja od nikogar razen od slovenskega ljudstva. V uveljavljanju laži in podtikanih pa je sdsarskemu tisku logično in pametno vse, kar more služiti končnemu namenu denuncianta.

SDSarski tisk hoče oblatiti slovenskega voditelja. Zato trdi, da notranje ministristvo za nas nima nobenega pomena in spretno zataji, da je notranji minister najvplivnejši član vlade in se hinavsko vprašuje: Čemu nam bo policija? To je druga grda stran teh napadov. Tisti, ki proglašajo prečansko fronto, blatijo slovenskega moža, ki bi po svoji moči in vplivu prvič mogel dobiti, čeprav je »prečan«, resor, ki so ga doslej imeli v rokah sami »neprečani«. Tu se zreali vsa grda neiskrenost, nizkost in malenkostna zloba sdsarske politične borbe, ter je nov dokaz, kako neslovenska je ta politika.

Železnica Kočevje—Vrbovsko

v Belgrad, 17. februarja. (Tel. »Slov.«) Železniško ministristvo je odobrilo vse potrebne kredite za trasiranje in zgraditev železniške proge Kočevje—Vrbovsko. Licitacija za prevzem teh del se je razpisala za 23. t. m.

Pogajanja z Avstrijo

v Belgrad, 17. februarja. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča časopisje, je avstrijsko poslanštvo poslalo našemu zunanjemu ministristvu noto, v kateri predlaga, da naj bi se pogajanja o reviziji trgovinske pogodbe nadaljevala. Kakor smo informirani, se bodo pogajanja nadaljevala koncem marca na Dunaju.

Dunaj, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Ta teder so se vršili razgovori med posameznimi gospodarskimi strokami, da zavzamejo stališče k jugoslovanskim gospodarskim zahtevam. Jugoslavija zahteva od Avstrije, da se slednja opove carinskim pogojem, ki jih je imela do sedaj. Glavno glede papirja, železnih in kovinskih proizvodov. Avstrijske zahteve pa gre do na agrarne produkte. Konferenca je sklenila, da more Avstrija le delno ugoditi Jugoslaviji, ne odneha pa od carin, katere naj se določijo pogodbeno. Predno se bo Avstrija znova pogajala z Jugoslavijo, bo počakala na izid razgovorov z Madjari.

Indijci pozivajo na bojkot

London, 17. febr. (Tel. »Slov.«) Debat o namenu angleške ustavne komisije v Indiji je otvoril v indijski narodni skupščini vodja narodne stranke in pozval Indijce na bojkot Anglije. Zbrani so bili vsi indijski poslanci, Parlament sicer ni odklonil pogajanj z Anglijo odklonil pa angleško varstvo.

rija pa je bila vajenka pri svojem očetu. Vse tri žrtve družinske žaloigre so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

○ **Gledališki večer z veseloigro »Cirkus«**, s petjem moških zborov pod vodstvom g. prof. Bajuka in drugim jako zanimivim sporedom bo jutri, v nedeljo, ob 7. uri zvečer v Rokodelskem domu.

○ **Kibici.** Kdor je kdaj igral karte, šah ali domino, ve, kako neprijetni so zraven opazovalci, tako zvani »komarji« ali »kibici«. Idealnega kibica, ki bi molčal in igro le gledal, baje sploh ni, tako trdijo vsaj kvartopirci. V neki gostilni so kvartali trije možakarji, ki na svojo jezo seveda niso ostali brez »kibica«. Ta je bil posebno hud in je očital enemu od igralcev, da slepari pri igri. Ta ni mogel spraviti kaj takega v žep, temveč je pograbil polno literko steklenico in zamahnil proti »kibicu«. K sreči je gostilničarka prestregla udarec, zato pa ni mogla drugega, katerega je naperil proti igralčevi glavi »kibic« sam. Ta je razbil na igralčevi glavi prazno literko steklenico. Težko ranjenega igralca so prepeljali v bolnišnico, hudega »kibica« pa je zapisal stražnik, kar naj bo vsem drugim »kibicem« v pouk in svarilo.

○ **Zlikovec ustavi celotno industrijo.** Neznani porednež, najbrže kak paglavec, je vrgetel v četrtek proti večeru na Dolenski cesti blizu Putrjihove gostilne dolgo žico, obteženo s kosom lesa, na električni vod. Posledica je bila, da je morala radi električnega kratkega stika mirovati vsa industrija v južnovzhodnem delu mesta. Obrat so morale ustaviti Batjelova tvornica koles, Rihterjeva svečarna v Zvonarski ulici, mizarstvo v Tesarski ulici, Bouconova stolarna in pletarna Franzl. Monter je po dolgem iskanju odstranil vzrok kratkega stika ter zadevo prijavil policiji, ki išče sedaj neznanega zlikovca.

○ **Se en vlom.** Petim vlomom, o katerih smo poročali že včeraj, je v petek zvečer sledil še šesti. V stanovanje gostilničarke Frančiške Jerasove v Kolodvorski ulici št. 27 je vplnil vlomilec, ki je seveda neznan, odprl omare in pobral razne obleke, perila ter nekaj zlatnine.

Maribor

□ **Mariborski oblastni odbor** je oddal razpisana mesta. »Slovenec« je pred tedni objavil razpis uradniških mest pri oblastnem odboru. Za ta mesta je bilo 320 prošilcev in prošilk, a so bila oddana tem-le: g. inženjerju pri velikem županstvu v Mariboru Dolencu, absolviranemu juristu Vatoslavu Voršiču, Vodopivcu, Turku in g. Jagodiču. Celja. Kot strojepiske so bile sprejete: gđna Mori od velikega županstva, Marija Bende, dosedaj pri dr. Rapocu in Marija Krajnc iz Oplotnice pri Konjicah.

□ **Smrtna kosa.** Umrli je v Mariboru višji aktivni stražnik Franc Hlebe v starosti komaj 50 let. Pokopan bo danes ob treh popoldne. Umrli sta še Kac Mihael v starosti 67 let v Lajtersbergu in bo pogreb v soboto ob dveh in 75 letna zasebnica Karolina Stark, ki bo pokopana v soboto ob štirih. Danes je bil ekshumiran in prenešen v novo družinsko grobnico, pred tremi tedni umrli Josip Salesberger.

□ **Cercle français.** Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi člane društva in vse druge prijatelje francoskega jezika in francoske umetnosti na čajanko, ki jo bo priredil v nedeljo, dne 19. t. m., v Vesni s sledečim

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 18. februarja ob 16. uri: SNEGULČICA IN SKRATJE. Otroška predstava pri izredno znižanih cenah.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Izven. Ob 20. uri: NEDELJSKI ODDIH. Izven.

Ponedeljek, 20. februarja: NEDELJSKI ODDIH. Red D.

Torek, 21. februarja: Zaprto.

Sreda, 22. februarja: HAMLET. Gostuje g. Edvard Kohout, član Narodnega divadla v Pragi. Izv.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 18. februarja: MARTA. Premijerski abonma. Proslava 25 letnice umetniškega delovanja Julija Betetta.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: BAJADERA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 20. februarja: Zaprto.

Torek, 21. februarja ob 16. uri: ZMAGOVALKA OCEANA. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Sreda, 22. februarja: Zaprto.

Četrtek, 23. februarja: MARTA. Red A.

Mariborsko gledališče

Sobota, 18. februarja ob 20. uri: PLES V MASKAH. Ab. B. Kuponi. Gostovanje g. Mitrovičeve. Navadne operne cene.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Otroška predstava. — Ob 20. uri: TAKRAT V STARIH CASIH. Zelo znižane cene. Kuponi.

Mariborski ljudski oder

vprižori v nedeljo popoldne v dvorani Zadrzne gospodarske banke veseloigro »Nebesa na zemlji«.

Naznanila

Ljubljana.

Članicam vnanje Marijine družbe v Lichtenurnovem zavodu: Radi nepredvidenih ovir odpa prireditve v nedeljo dne 19. t. m. — Voditelj.

sporedom: 1. A. Thomas, Romance de Mignon, poje gđc. M. Stupan. — 2. Saint Saëns, Quintette A mineur, izvaja kvintet gospe Brandl. — 3. Massenet, Elégie in Raynaldo Hahn, poje gospa R. Djelebeč. — 4. Liszt, Rigoletto-Paraphrase, izvaja na glasovirju gđc. Zl. Strelec. — 5. A. de Musset, Un Caprice, šaljava enodejanka. Potem prosta zabava. Začetek ob 17. uri.

□ **Almanah Jadranske straže** za l. 1928. izide koncem marca in bo radi desetletnice ujedinjenja posebno aktualen in razkošno opremljen. Prednaročila sprejema poverjenik J. Cijan, v Vrazovi ulici 6. II., kateremu naročniki lahko sporočijo po dopisnici, da se želijo naročiti in plačati takoj ali deloma ali pa po povzetju brez nadaljnjih stroškov.

□ **Strelska družina v Mariboru** prične zopet z rednimi strelskimi vajami v nedeljo, dne 19. februarja, ob 9 dopoldne na običajnem mestu.

□ **Veliko dobrodelno tombolo** priredi dne 15. aprila t. l. osrednje društvo nižjih poštinih uradnikov in brozajnih uslužbencev. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo bolnih članov ter ubogih vdov in sirot, prosimo vsa cenjena društva, da upoštevajo to dobrodelno prireditev in naj bi po možnosti opustili druge prireditve na ta dan.

□ **Knjige »Goriške Matice«** se v Mariboru še dobe pri poverjeniku g. Cijanu v Vrazovi ulici 6-II.

□ **Odda se za svojega petletni zdrav, nezakonski deček.** Tozadevno se je zglasiti pri socialno političnem oddelku mariborskega mestnega magistrata, Rotovski trg 9, kjer se izvejo točnejši podatki.

□ **Nesreča.** Spindler Alojz, 26 letni kočijaž v Teznu, je v četrtek padel pod voz. Pri tem si je zlomil levo roko in močno poškodoval desno nogo nad kolonom. Mariborski rešilni oddelk ga je prepeljal s kraja nesreče na Zg. Poljskavi v mariborsko bolnišnico.

Celje

□ **Za 10 Din hišni posestnik.** To ni šala. Vesela resnica je, da lahko zadene glavni dobiček II. stadionske loterije, katere žrebanje se vrši sicer šele 25. marca t. l., a bo prepozno kupiti srečke, kadar bodo že razprodane. Najbolje storiš, če se takoj potrudiš v pisarno celjske podružnice »Slovenca«, Cankarjeva cesta 4, kjer lahko med uradnimi urami kupiš srečko.

□ **Sancinov trio** (K. Sancin, E. Marsič in R. Matz) nastopi v petek, dne 2. marca t. l., v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Na sporedu so najodličnejše skladbe L. v. Beethovna, Ant. Dvořaka in B. Smetane. Odlična glasbena trojica, ki je kljub svoji mladosti žela doslej že nedvomne solidne uspehe po naših stolnih mestih, bo gotovo tudi v Celju deležna obilnega zanimanja.

□ **Gledališko življenje v Celju.** Kakor smo zvedeli, je gledališka uprava morala iz tehničnih razlogov opustiti misel, da bi se Tolstojev »Vstajenje« uprizorilo še enkrat kot vojaška predstava. Pač pa namerava gledališče v kratkem uprizoriti popularno F. S. Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec« v originalni režiji in inscenaciji ravnatelja Bratine. Nekaj za Celje senzacionalnega bo uprizoritev Deutscheve Kristove drame »Pasijon«. Igrala se bo sredi posta. Za »Pasijon« so kostumi že naročeni. Da bo inscenacija velezanimiva, bo poskrbel mojster Bratina. Za »Pasijonom« bo gledališče igralo Nestroyev ča-

V Šentpeterski prosveti danes zvečer n i mladinskega predavanja.

Strokovno društvo javnih nameščencev in upokoencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. uri redno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društva, Kongresni trg 2. Pridite polnoštevilno! — Predsednik.

Jutri, v nedeljo dne 19. t. m. ob pol 11. uri dopoldne in Akad. domu velika akademija abstin. krožka III. drž. gimn. v Ljubljani. Vabljeni vsi prijatelji našega gibanja, zlasti pa starši sodelujočih mladih junakov. Vstopnine ni!

Maribor.

Katoliška Omladina priredi v nedeljo 19. februarja ob pol 18. uri v svoji dvorani, Cvetlična 28, predavanje o Lurdu s skloptičnimi slikami. Predvala bo ravnateljica Štupica. K obilni udeležbi vabljeni.

Ostali kraji.

St. Vid nad Ljubljano. Zavod sv. Stanislava priredi na pustno nedeljo 19. febr. t. l. »Faust«, petdejanjo z dijaškim orkestrom, ki spremlja pri važnejših točkah igrance, pa tudi med odmori mu ne bo dal g. prof. Hybošek miru. Pustna nedelja je — to ti kaže budomušni Pavliha, Faust te pa uvaja v resnost postnih dni. O resnosti se prepričaj sam! — Vstopnice se dobe na upravitelstvu in pri g. Iv. Zakotnikovi.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprižori v dne 4., 11., 18. in 25. marca »Kristusovo trpljenje in smrt« v 11 slikah. N-stopi 70 oseb. Letos je oder snopoljen in razsvetljava prvovrstna. Začetek ob 3 popoldne.

Ljudski oder v Šmartnem pri Litiji vprižori v nedeljo dne 19. t. m. »Bele vrtnice«.

Braslovce. Tukajšnje prosvetno društvo priredi na pustno nedeljo dne 19. febr. ob 15. uri v Društvenem domu veselo in zabavno burko »Lumpacij vagabunde«. Med odmori igra društveni tamburaški zbor.

Grize. Kat. prosvetno društvo ponovi v nedeljo dne 19. t. m. ob 4 popoldne v Grizih v dvorani g. Amalije Piki zanimivo igro »Graničarji«.

Naše dijaštvo

Danica. Danes zvečer ob 8 društveni sestanek na katerem predava nar. posl. g. Franc Smodej o smernicah jugoslovanske aktualne politike. Za člane udeležba obvezna, tovariši iz bratskih društev in gg. starešine iskreno vabljeni.

Iznajdljivi Američani.

Na predpustnih veseljah pijejo Američani, katerim je, kakor znano, alkohol prepovedan, vino in žganje iz — daljnogledov, kakor nam kaže ta zanimiva slika.

robo burko »Zli duh Lumpacij Vagabundus« ali »Zanikarna trojica« v Zupantičevem prevodu. Vsekakor se nam obeta živahno gledališko življenje, ki bo po svoji zanimivosti in dobri pripravi v polni meri popravilo event. slabosti dosedanjega gledališkega udejstvovanja.

□ **Celjski okoliški občinski odbor** ima v nedeljo, dne 19. februarja, ob osmih dopoldne svojo redno sejo.

□ **Porotno zasedanje** pri celjskem okrožnem sodišču se prične dne 5. marca 1928. Kot porotniki za to zasedanje so bili izžrebani: A) Glavni porotniki: Pirnat Ignac, posestnik, Laško 98; Kovačič Franjo, posestnik, Loč; Kotnik Gasper, posestnik, Topolšica; Kostevc Miha, posestnik in gostilničar, Globoko; Kolman Ivan, posestnik, Šmartno pri Slovenjgradu; Gražl Josip, posestnik, Cerovec; Bregar Anton, trgovec, Loče; Zupanc Franc, posestnik in čevljar, Prožin; Vrtačnik Anton, posestnik, Dobrovlje; Serbec Miha, krojaški mojster, Celje; Ranzinger Franc, trgovec, Celje; Faganeli Franjo, trgovec, Celje; Sem Jakob, posestnik in trgovec, Ljubno; Pečnik Franc, žand. narednik v pok. Konjice; Lesjak Ivan, posestnik, St. Janž na Vinski gori; Kompoš Simon, grajščak, Lokovina; Grobelnik Jožef, posestnik, Gotovlje; Ribič Ivan, posestnik, Gor. Role; Bizjak Ivan, krojaški mojster, Celje; Brezovšek Jurij, posestnik, Razgorce; Lorber Jožef, tovarnar, Zalec; Lukas Franc, trgovec, Celje; Slomšek Jakob, posestnik, Brezje-Slom; Ferant Stefan, urar, Celje; Venšek Jožef, posestnik in poslovođa, Rečica-trg; Pavlin Vinko, irgovec, Trbovlje; Hladin Valentin, trgovec, Celje; Podjavoršek Ivan, posestnik, Brezova; Kuder Ivan, posestnik, Gotovlje; Dolžan Franjo, kleparski mojster, Celje; Parfant Franc, posestnik, St. Peter v Sav. dolini; Fiecke Alojzij, posestnik in finančni kontrolor v pok., Prevrat-Konjice; Golobranc Franc, stavbenik, Prevrat-Konjice; Habjan Ivan, mesar, Šmarje-trg; Breznik Karol, hišni posestnik, Celje; Veber Leopold, zasebni uradnik, St. Jurij ob juž. žel. — B) Dopolnilni porotniki: Drev Martin, posestnik, Drešnja vas; Diehl Robert, trgovec, Celje; Vehovar Franc, tovarnar, Celje; Fuchs Franc, tovarnar, Celje; Kolenc Franc, trgovec, Celje; Inkret Leopold, instalater, Celje; Strelec Ivan, sedlar, Celje; Dobravec Miha, slikar, Celje; Luhn Viktor, posestnik, Lisce.

Dopisi

Cerklje ob Krki

Mlekarne v naši dolini. Imamo zadrugo v Cerkljah, a tam gori v Zakrakovem so se zopet oklenili neke hrvaške firme, čeprav jim prejšnja še ni plačala dolgov. Da ne bodo naši ljudje na milost in nemilost izročeni tujim — negotovim firmam, namerava zadruga v Cerkljah svoje obratovanje tako razširiti, da bo lahko sprejemala mleko iz cele doline. Bo to na vsak način velika dobrota za ljudstvo, ki si mora iskati dohodkov.

Poslednji mož, burka v 3 dejanjih, bo igrana v dvorani v nedeljo, 19. t. m. — Drugo nedeljo pa nastopi pevski zbor iz Krške vasi v naši dvorani v Divjim lovcem.

Birmo bomo imeli tu v soboto, 5. maja. Ljudje bi radi do tedaj nove zvonove, a cvenka je premalo. Za novo šolo v bližini Skopice ali Krške vasi je vložena prošnja od prizadetih vasi. Sedaj imajo otroci, ki hodijo tu sem v šolo, po 4 km daleč. — Oblasti ne bodo nasprotovale, le naš finančni minister« bo brzkone pomisljal.

Kranj. »Klerikalne srake in pavovo perje«. Pod to označbo prinaša »Jutro« št. 77. z dne 12. t. m. sestavek, v katerem pripisuje zasluge za novi železobetonski most čez Kolzo g. posl. dr. Zerjav, dosego električne razsvetljave na kolodvoru ter ureditve postajnega potniškega vlakov g. mestnemu županu ter o ob. ie odreka g. posl. Brodarju iz katerega se koncem sestavka norčuje, kakor da je on kriv tistega neznoznega hlata na dovoljeni cesti od kranjskega kolodvora do državnega mostu. Pa pojdimmo po vrsti. Za danes o mostu. Bilo je nekako pred dvema letoma. Tedaj je g. posl. Brodar interpelliral ministra javnih del radi prej imenovanega mostu, češ, da je zelo v slabem stanju. G. minister je takoj na to interpelacijo odposlal inženjerja iz ministrstva na lice mesta. Ta je pregledal most in ugotovil, da je most zares zelo slab, pač pa more za silo obstojati še par let. Na podlagi tega pregleda je tedaj g. minister Uzunović dal napraviti načrt za nov most; ker pa je delo zastajalo, se je na pri-tistik g. posl. Brodarja ta načrt sklenil in tudi dobil končno potrjenje. Lansko spomlad, ko so prišli naši v vlado in je postal minister javnih del naš poslanec g. Serbec, je g. posl. Brodar zahteval, da se vnesse v proračun za 1927-28 vsota 400.000 Din za predela novega mostu ter tudi dosegl, da se je ta postavka res vnesla v proračun z dopolnili (t. j. v prvotnem proračunu, ki ga je sestavila prejšnja vlada, v kateri je sedel g. dr. Zerjav, te postavke ni bilo, vnesla se je z dopolnili na pobudo posl. Brodarja). Letos je isti dvakrat zahteval in se zavzel za to, da se je vsota 400.000 Din tudi nakazala. Istotako je povzročil g. posl. Brodar, da se je v sedanjim proračun za l. 1928-29 vnesla celokupna vsota za novi most t. j. 1.080.000 Din. — To je natančen potek tega vprašanja. Kdo more govoriti drugače kakor govore dejstva? — Jutri o kolodvoru.

Brezice. Prireditelj orno šole. V soboto, dne 11. t. m. zvečer in v nedeljo 12. popoldne je priredila osnovna šola v dvorani Na-

rodnega doma pravilčno igrice »V kraljestvu palčkov«, ki je bila dobro nastudirana in z uspehom igrana. Posebno pa nam je bilo všeč to, da predstava ni bila dolga, kar naj bi priredilji mladinskih prireditev vedno upoštevali!

Sport

Kranjska gora. Vremensko poročilo: Snega 55 cm. Temperatura jutraj + 2° C. opoldan + 23° C. Barometer (820 m n. m.) 695 (lepo). Solučno, južno vreme. Smuka v višjih legah dobra, v dolini slaba. 15. t. m. je bil zaključen 2. vojaški smuški tečaj z običajno tekmo. 17. t. m. se je pa začel zadnji letošnji kurz, katerega se udeležuje smu rezervno moštvo iz gorenjskih obmejnih občin. Tekme za kr. gorsko prvenstvo so se morale radi slabih snežnih razmer odložiti.

NOGOMETNE OLIMPIJSKE IGRE.

Tehniška organizacija olimpijskega nogometnega turnirja je poverjena Fifi. Igrali bodo po mednarodnih določbah za leto 1927-28. V slučaju nespo-razuma glede določil je merodajno angleško besedilo. Vsaka država sme poslati samo eno moštvo. Priglasiti se mora organizacijskemu odboru do 15. aprila. Poslati sme 22 igravcev. Poimenski priglasil se sprejemajo do 6. maja, spremembe teh priglasov pa do 17. maja. Tekme se vršijo po pokalnem sistemu. Razpored tekem se odloči po žrebu, način žrebanja določi Fifi. Zmagovalci prve runde igrajo med seboj po istem načelu, pri čemer se izvrši uvrstitev nasprotnikov v tej in v drugih rundah po žrebu. Zmagovalec je moštvo, ki zmaga v zadnjem boju; njegov nasprotnik dobi drugo mesto. Ona dva, ki sta izgubila zadnjo vmesno rundo, igra za tretje mesto. Igra se kot običajno, 2 × 45 minut z odmorom, po pravilih. Če igra po 90 minutah ni odločena, se podaljša za 2 × 15 minut, z odmorom 5 minut. Če tudi tedaj ni odločena, se vrši tekma pozneje, rok določi Fifi. Če zopet ni nič, se zopet podaljša za 30 minut. In če zopet ni odločitve, do oči Fifa še en rok, če čas to pripusti. Če se tretja igra ne vrši, določi Fifi potom žreba ono moštvo, ki igra v sledeči rundi naprej. Vrstni red in čas tekem določi Fifi, ki sme vsak čas kaj spremeniti, če je to v interesu tekem. Če le moreče, bo imelo vsako moštvo med dvema igrama odmor 48 ur. Vsaka država sme sestavo svojega moštva za vsako tekmo poljubno spremeniti, tudi v slučaju ponovitve igre, seveda le v okviru priglasenih 22 igravcev. V vseh slučajih, ki niso predvideni, odloči Fifi.

ZA VELIKONOČNO DOBO

priporočja

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

CERKVENIM ZBOROM:

Adamič K.: 12 velikonočnih pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din, gl. po 6 Din.
Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za meš. zbor. Part. 20 Din, gl. po 4 Din.
Foerster Ant.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din.
Foerster Ant.: Te Deum, op. 18 za mešani zbor. Part. 4 Din, gl. po — 50 Din.
Grum Ant.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb. 16 Din.
Hladnik Ig.: Regina coeli, op. 49 za mešani zbor. 5 Din.
Hladnik Ig.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb. 5 Din.
Hribar p. Ang.: Postni in velikonočni napevi za mešani zbor. Part. 30 Din, gl. po 10 Din.
Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus za mešani zbor. Part. 24 Din, gl. po 8 Din.
Sattner p. Hugolin: »Te Deum« za mešani zbor. Part. 6 Din, gl. po 1 Din.
Sicherl Jos.-Premrll St.: 15 velikonočnih pesmi za mešani zbor. (Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi, Gerbičevi in drugi napevi.) Part. 30 Din.

Sobota, 17. februarja.

Zagreb: 19.30 prenos iz ljubljanske opere. — Milan: 20.50 koncert. Pester spored. — Breslau: 20.10 kabaretna glasba. — Barcelona: 22.10 koncert kvinteta. — Praga: 20.10 »V senci lip«, igra (Sv. Čech). — Leipzig: 20.15 veseli večer. Pevske točke s spremljavo klavirja; 22.15 zabavna in plesna godba. — Stuttgart: 15 lahka glasba. Mariš, uvertura itd.; 20.15 skupna zabavna prireditve frankfurtske in stuttgartske postaje; 22.30 plesna godba. — Toulouse: 21.45 koncert. Italijanska glasba. — Hamburg: 20 Vesele skladbe komponistov Straußov. — Frankfurt: 20.15 zabavna prireditve skupno s stuttgartsko postajo. — Brno: 19 orkestralni koncert; 20 koncert skladb čeških komponistov. — Rim: 20.45 operni večer. Odlomki iz muzikalne komedije »Skrivno materinstvo« (Cimara) in opere »Trovatore« — Oslo: 20.30 koncert — Berlin: 20.11 Predpustno razpoloženje (solisti in orkester); 22.30 plesna glasba. — Davenport: 23.20 orkestralni koncert. Weber: Uvertura iz »Euryanthe« — Mozart: Violinski koncert — Čajkovsky: Simfonija v b-molu — Dvořak: Prvi slovanski ples — D'Ambrosio: Kanconeta — Dittendorf: Scherzo — Elgar: Suita iz Treh bavarskih plesov. — Dunaj: 19.55 sportno poročilo iz St. Moritza; 20 »Stari Dunaj«, opereta v 3 delih (I. Laner); nato jazz glasba. — Varšava: 22.30 plesna godba.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sobota, 18. februarja: Simeon, Flavijan, Heladij. — Jutri: Konrad.

Dunajska vremenska napoved za 18. februar: Izpremenljivo. V severnih Alpah od časa do časa lahne padavine, nekoliko hladneje, pa še vedno nad normalo. V južnih Alpah večinoma jasno, v prostih legah viharji vetrovi.

ZGODOVINSKI DNEVI.

18. februarja: 1916 so bili italijanski letalci nad Ljubljano. — 1654 je umrl francoski pisatelj J. L. Guez de Balzac. — 1857 se je rodil slikar in kipar M. Klinger. — 1853 je Libeny izvršil atentat na avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. — 1915 je umrl predsednik srbske akademije znanosti in umetnosti Stojan Novaković. — 1546 je umrl Martin Luther. — 1564 je umrl v Rimu italijanski kipar in slikar Michelangelo Buonarroti.

* * *

★ **Vsem društvom** sporoča Prosvetna zveza, da je včeraj prispel nov odlok glede prireditve. Vsako društvo mora sporočiti svojo prireditev, bodisi igre, koncerte in skioptična predavanja, nekaj dni preje velikemu županu. Ta izda potrdilo, da je prireditev prosvetnega značaja, torej takse prosta, oziroma znižane na 10%. Vloga kakor odgovor je brez takse, torej kolka prosto. Društva prosimo, da se ravnajo po tem navodilu.

★ **Promocije.** Na zagrebški univerzi so v sredo, dne 15. februarja, promovirali za doktorje vsega zdravilstva gg. Franjo Ciber iz Kandije pri Novem mestu, Rudolf Lovrec iz Maribora, Tone Ravnikar iz Ljubljane in Lojze Turšič iz Bezuljaka pri Begunjah.

★ **Za lastnike vrta.** Kdor ima ob svoji hiši vrt, od katerega hoče imeti dobiček, bogat pridelek in razvedrilo naj si nabavi Hume-kovo knjigo »Domači vrt«, ki nudi vse potrebne nasvete za plodono obdelovanje in krasitev hiše in vrta. Knjiga velja 33 Din, vezana 40 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **Davek na ročno delo.** Nekatera davčna oblastva so vpeljala takso tudi na plače delavcev, četudi se jim niso izplačevale proti pobornici. Kjer se je to prakticalo, ni našel davek na ročno delo 3,3, kakor predpisuje finančni zakon, ampak 3,5. Delavska zbornica je intervenirala proti taki praksi, na kar je izdala generalna direkcija davkov na podlagi čl. 43 taksnega zakona odlok, da se sme zahtevati od delavcev taksa po tarifni postavki st. 33 le tedaj, če izda pismeno potrdilo o prejemu izplačane plače. Torej davek za telesne delavce znaša do izvedbe novega finančnega zakona le 3,3, ne 3,5.

Ali ste že kupili stadionske srečke

Hitite! Zrebanje 25. marca

★ **Likvidacija »Edinstva«.** V četrtek, dne 16. februarja, se je vršila pravna seja zastopnikov UJU in učiteljske organizacije »Edinstvo«. Dosegel se je med zastopniki sporazum. Organizacija »Edinstvo« bo likvidirala. Njeni člani vstopijo zopet v UJU. List »Edinstvo« preneha izhajati.

★ **Protestantske knjige:** »Znamenja našega veka« in »Grešnikova usoda« je začela prodajati v krškem okraju od hiše do hiše neka ženska, ki govori napol hrvatsko. To robo je prinesla k nam s Hrvaškega, kjer imajo založnika v Zagrebu in Novem Sadu. Slovenščina v teh knjigah — da o drugem ne govorim — ni vredna počenega groša. Zahtevajo pa 32 Din.

★ **Rude in premož** iščejo strokovnjaki v Gorjancih od Čateža proti Cerkljam ob Krki. Pravi, da mora biti v Gorjancih in na Krškem polju eno in drugo. Znaki so tu. Natančen uspeh bo znan šele čez par mesecev.

★ **Prvi metuljček.** Iz Brežic nam poročajo: Toplo predpomladansko solnce je zvalo v življenje prvega metuljčka, ki nam je letos že v prvi polovici februarja naznačil pomlad. Upamo, da se ni — zmotil!

★ **Vasilij Mirk:** 10 povesti za našo klavirsko mladino. Cena 20 Din. Dobe se v Jugoslovanski knjigarni.

★ **Prebrisane tatice.** Na Valentinovo je bil v Brežicah običajni letni sejem. Prodajalcev dosti, resnih kupovalcev malo. Med gnečo so se prerivale tri Hrvatice, vsaka z enim škafo pod pazduho. Pozorno so ogledovale, kje bi bilo kaj »kšefta« zanje. Mica je stopila neopaženo k oblegani stojnici, si opasala lep predpasnik in ga — pozabila plačati. Medtem je Meti nekdo položil, da sama ni vedela kdaj, novo moško srajco v škafo. Komu naj jo neki da nazaj, če ne ve, čigava je? Mina pa si je pri drugem kramarju pomerila robec in z neplačanim tiho odšla dalje. Prodajalci so kma-

lu opazili, s kakšnim namenom oprežujejo sumljive ženske krog njihovih stojnic in so jih naznanili orožnikom, ki so tatice aretirali in jim vzeli precej na sejmu ukradenih stvari.

★ **Samoumor.** V Radmirju, župnija Sv. Frančišek v Savinjski dolini, se je ustrelil trgovec Anton Deleja. Vzrok samoumora so slabe kupčije in živčna bolezen.

★ **Potresi v Dalmaciji.** Začetkom prejšnjega tedna so seismografi mornariške vojaške akademije v Dubrovniku zabeležili zopet lažje potrese v oddaljenosti 30 do 40 km severno od Dubrovnika. Dne 10. t. m. je bil zabeležen močnejši sunek, dne 11. t. m. sta bila zabeležena dva močnejša sunka ob 2. uri 27 min., dne 14. t. m. pa je bil ob 15. uri 46 min. 27 s. zabeležen močnejši sunek v severozahodni smeri in v oddaljenosti 33 km. Ob 15. uri 57 m. 6 s. je bil zabeležen šibkejši sunek, ob 16. uri 3 m. 41 s. pa močnejši sunek v isti smeri in v isti oddaljenosti — v okolici Splita in Šibenika. Kakor je mnenja prof. Krčmar, so vsi ti potresi lažjega značaja. Točno pred letom dni je bil v Dubrovniku najmočnejši potres v zadnjih 20 letih. Nekaj razpoklin na notranjih stenah šibkejših zgradb, podrt dimnik, to je bila vsa posledica tega močnega in hudega potresa. Izkušnja onih dni je potrdila, da ima mesto solidne zgradbe. Sistem hišnih blokov je najvažnejša zaščita pred močnimi potresi. — Mnogi ljudje, ki so se spomnili na potres dne 14. februarja, so v Dubrovniku s strahom pričakovali, da se potres ponovi. Mnogo je bilo tudi takih, ki so prebili vso noč pod milim nebom, misleč, da se bo potres ponovil isto noč in isto uro.

★ **Naročnikom »Zborov«.** Prva dvojna številka z bogato vsebino, novo opremo izide v kratkem. Odslej bo list lahko izhajal zopet redno. — Naroči se še vsakdo lahko na »Zborov« za letno naročnino 40 Din.

★ **Steklenico vrge v avtomobil.** Precej neumno, nedovoljeno in sedaj zanj tudi neprijetno šalo si je dovolil 13letni šolarček Josip B. v Zapužah pri Št. Vidu. V avtomobil lesnega trgovca Alojzija Hafnerja iz Stare Loke je zagnal namreč prazno steklenico za pivo in razbil hladilnik pri motorju, tako da je iztekla iz njega vsa voda. Hafner je moral avto ustaviti, obenem pa je prijel dečka, ki je takoj priznal, češ, da je hotel napraviti le »špas«. Hafner bo moral kupiti nov hladilnik, ki ga bo veljal 6000 Din.

★ **Težka nesreča dečka na tramvaju.** V torek ob 9. uri zjutraj se je pripetila v Zagrebu na Ilici težka nesreča. Učenec IV. razreda ljudske šole Desan Prica, rodوم iz Pečuha, je hotel skočiti na drveči tramvajski voz, pri tem pa je padel na tla; tramvaj ga je butnil s tako silo, da si je zlomil desno nogo in levo roko.

★ **Dijak povozil z avtomobilom dve osebi.** Pred dnevi je neki avtomobil povozil v Zagrebu na Prekrižju dve osebi, in sicer je pahnul trgovskega poslovođa Antona Sanderja iz Miholjevca pri Požeji v jarek ter ga pri tem znatno poškodoval, trenutke kasneje pa je pahnul šiviljo Ivanko Kodričevu v ograjo iz bodeče žice. Kodričeva je dobila težje poškodbe in je zelo negotova, če ostane pri življenju. Policija je sedaj izsledila šoferja v osebi študenta medicine Filipa Jurčiča iz Zagreba. Jurčič je bil aretiran, ker nima niti šoferskega izpita, niti prometnega dovoljenja.

★ **Čani beg smrtno ranjen.** Znani Čani beg Halidbegović, ki je bil svoj čas obtožen, da je ubil svojo ženo, učiteljico Milico Bogatičević, je prišel v ponedeljek zvečer v kavarno »Makedonija« v spremstvu svojega prijatelja. Čani beg je bil, kakor znano, pri prvem sodišču obsojen, dočim ga je višje sodišče oprostilo in je bil nedavno izpuščen na svobodo. Ko je Čani beg prišel v kavarno, se je tam že nahajal neki Smajo Ferović, ki je bil malo pijan in je pričel ostro gledati Čani bega, izjavljajoč, da bo moral iti radi nekega človeka v ječo. Ko je odšel Čani beg na dvorišče, je odšel Ferović za njim in pričel prepričevati z njim. Lastnik kavarne je to opazil in je odšel za njima, proseč ju, naj se vrne v kavarno. To sta ga tudi ubogala. Medtem je v kavarni Smajo naenkrat potegnil revolver iz žepa in ustrelil na Čani bega. Čani beg je, čeprav je bil ranjen, šohlil za Ferovićem, ki je pobegnil. Medtem je Čani beg krvav omahnil na tla. Čani beg je težje ranjen, vendar pa upajo, da bo ozdravel. Ta dogodek je vzbudil v Skoplju veliko senzacijo.

★ **Ameriške zadeve** zahtevajo posebno skrb in znanje. Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe v Ljubljani, Miklošičeva 6. Vam nudi oboje. Nizki stroški po ureditvi.

★ **Bolehaločim na žolnem in ledvičnem kamnu** ter kamnu v mehurju kakor tudi ljudje, ki trpe na preobili tvorbi sečne kisline, morejo z uporabo naravne »Franz-Josef«-grenčice urediti delovanje črevesa. Možje z zdravniško prakso so se po dolgoletnih izkušnjah prepričali, da je »Franz-Josef«-voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajalo, da se more priporočati tudi pri bolezenskem povečanju prostate. Dobiya se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

BISERNOBELI ZOBJE DEHTEČA LISTA

SARG-OV

Nasvet oblastnemu odboru

Hišni posestniki, ki so morali dosedaj prenašati vso težo stanovanjskega zakona, so si oddahnili in popravljena bo polagoma krivica, ki so jo morali pretrpeti v vojni in povojni dobi predvsem tisti hišni posestniki, ki so imeli svoja posestva še pred vojno.

Kakor pa je bila odprava stanovanjskega zakona upravičena, ni pravilno, kar si te dni dovoljujejo nekateri hišni posestniki s tem, da pridobljeno prostost zlorablajo. So slučaji, da nekateri posestniki pod pretnjo stanovanjske odpovedi najemnino valorizirajo na predvno vrednost. To nikakor ni pravilno, ker je treba pomisliti, da uradniki in nastavljeni, tako privatni kakor državni, nimajo svojih dohodkov valoriziranih. Če se bo na tak način nadaljevalo, bo morala oblast zopet poseči po zaščiti najemnikov. Opaža se, da so tisti hišni posestniki, ki so imeli svoja posestva že v predvojni dobi, ki so bili v mnogih slučajih navezani le na dohodke svoje hiše in ki so radi stanovanjskega zakona največ trpeli — ostali zmerni tudi sedaj glede povišanja. Tembolj so pa pritisnili oni hišni posestniki (večinoma iz trgovskih krogov), ki so šele v povojni dobi plodono naložili svoje prihranke v posest in katerim se tako naložen kapital sedaj v mnogih slučajih obrestuje z nad 100 procenti.

Tako se n. pr. te dni po mestu mnogo govori o sledečem klasičnem slučaju: Nek bogat ljubljanski trgovec je kupil v povojni dobi (leta 1919 ali 1920) od Nemca, ki se je izselil v Avstrijo, veliko, mnogostanovanjsko hišo z dvoriščnim poslopjem na eni najbolj prometnih ljubljanskih cest. On sam stanuje s svojo maloštevilno rodbino v lastni vili; v omenjeni hiši pa ima garažo, hlev in skladišča. Za hišo je plačal takrat 200.000 kron, to je torej 50.000 dinarjev. Dosedaj je dobil ta trgovec na najemninah že 60 do 80 tisoč dinarjev letno, po novem povišanju z dne 1. februarja pa bo dobil 100 do 130 tisoč dinarjev letno ter poleg tega imel še koristi od dvoriščnega poslopja, ki ga uporablja za svoj hlev, garažo itd. Ako od teh dohodkov odštejemo 50 do 60 odstotkov za davke itd., ostane trgovcu vendar še toliko, da se mu bo investirani kapital obrestoval z nad 100 procenti.

Oblastni odbor naj bi uvedel za take gospodarje poseben davek na rentabiliteto — potem bi imela od takih dobičkov korist vsaj splošnost in ne en sam človek. Ker pa je takih slučajev precej (posebno med trgovci) bi bilo dobro, da bi oblastni odbor takoj pričel s tozadavno evidenco; treba bi bilo le pozvati občinstvo, da prijavi podobne slučaje. Oblastni odbor naj bi čimprej vzel stvar v pretres in skušal dobiti primerno obliko za tak davek. — Je pa še mnogo podobnih slučajev. Ne bo nič čudnega, če bo prišlo v mesecu maju, ko bo veliko rodbin na cesti, radi obupa deložrancev morda celo do osebnega obračunavanja.

Godba dravske divizije - lazzband

Danes ob 8 zvečer v Kazini
ZABAVNI VEČER
pevskega odseka »Grafike«

Vstopnina 15 Din - Maske dobrodošle

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

○ O smernicah aktualne jugoslovanske politike predava danes zvečer ob osmih v »Danici«, Akademski dom, narodni poslanec Franc Smodej.

○ Radio nima z radijem nobene zveze. Namreč z ono najtežjo kovino »radium«, ki

vsebuje v sebi čudovite energije in jo vsled tega spravljamo v zvezo z dadijem. Naš radić pa živi le od elektrike in magnetizma. Svoje ime ima odtod, ker izžareva antena oddajne postaje svojo energijo v ozračje nekako tako, kot solnce svoje žarke. Te žarke, ki jim pravimo tudi radio-valovi, bomo lovili nocoj ob pol devetih zvečer v dvorani Akad. doma, kjer priredi Prosvetna zveza svoj običajni sobotni radiokonzert.

○ **Slavni bilardni mojster v Ljubljani.** Včeraj je došel znani mojster in bilardni pedagog g. Nikola Sottler, kateri je rodом Hrvatske iz Krapine. Deloval je z velikimi uspehi 25 let v največjih mestih Evrope (Pariz, Bruselj, Berlin, Amsterdam in Dunaj). V Berlinu si je l. 1912. pridobil mojstrstvo Nemčije ter je bil odlikovan z zlato kolajno. Mojster Sottler se je vrnil pred šestimi meseci v domovino in je osnoval v Zagrebu bilardno akademijo ter bilardni klub, kateri šteje že preko 100 članov. Mojster Sottler, kateri se bo mudil nekaj dni v Ljubljani, priredi danes popoldne in zvečer v kavarni »Union« bilardne produkcije. Opozarjamo na to posebnost, ki se pri nas le redkokdaj vidi.

○ **Komerz na čast Juliju Betettu.** Po najbližnji operni predstavi, ki se vrši v proslavo 25letnega jubileja opernega pevca Betetta, bo v prostorih restavracije Kazino komerz v obliki prijateljskega sestanka, h kateremu s vabijo vsi prijatelji odličnega slavljence.

○ **Starše dijakov,** ki potrebujejo instruktorje, prosimo, naj pošljejo dopise na »Društvo slušateljev filozofske fakultete« (Univerza, Ljubljana), da jim ono preskrbi zmožne in dobre moči.

○ **Zalostna smrt družine.** Z izredno naglico se je včeraj dopoldne razširila po mestu vest, da se je na Rimski cesti zastrupil prostovoljno trgovec Josip Vatovac, skupno s svojo ženo in s sedemletnim sinčkom. Ker je bil pokojni Vatovac zelo znan po vsej Ljubljani, je ta vest osupnila vse, posebno še, ko se je izvedelo, da je dejanje storil radi finančnih stisk. Josip Vatovac je bil rojen 11. febr. 1881 na Bledu. Med vojno si je nakopal težko živčno bolezen, o kateri je pogosto tožil svojim znancem in ki ga je zelo ovirala pri njegovem poklicu. Pred leti je otvoril na Kongresnem trgu manjšo specerijsko trgovino, v družbi z neko trgovko, pozneje pa je iz te trgovske zveze izstopil. Ker ni imel niti kapitala, niti lokala, se je obrnil na neki trgovski konzorcij, ki mu je finansiral trgovino na Rimski cesti. Ali Vatovac ni mogel zmagati težkoč. Huda konkurenca, ki je postala v specerijski stroki že boj na nož, visoke obveznosti ter povrh tega še skrb za družino — imel je ženo in tri otroke — vse to je moža premagalo. Posebno katastrofalno pa je vplivalo nanj, ko mu je pred dvema dnevmoma omenjeni konzorcij nastavlil posebnega kontrolnega blagajnika. V nekaj dneh bi moral Vatovac plačati večjo večjo vsoto za kritje neke obveznosti, baje celo 100.000 Din. Vatovac, ki mu je zmanjkalo že sredstev za redno vzdrževanje družine, ni vedel ne kam, ne kod, kje da bi ta znesek dobil. Odločil se je za obupno dejanje. V četrtek zvečer je nagovoril svojo ženo Elizabeto, rojeno Pečnik in staro 42 let, naj odpreta plinsko pipo, v kar je žena najbrže privolila. Žena je poklicala ob 8. uri z dvorišča sedemletnega Francka, nakar so se vsi trije, Vatovac, njegova žena in mali Franči, ki o nameri starišev gotovo ni nič vedel, vlegli, in sicer Vatovac na posteljo ob steni, žena in sinček pa na vojaško posteljo poleg štedilnika, na katerega je bila montirana usodna pipa. Ni izključeno tudi, da je Vatovac sam odprl plinsko pipo, ne da bi o tem poprej obvestil svojo ženo, ki je morda spala. Soba, v kateri so šli vsi trije v smrt, je zelo tesna in je služila Vatovčevim za zasilno stanovanje. Ko je včeraj zjutraj ob osmih dospela do četove trgovine 16letna hčerka Valerija, kjer je bila nastavljena za vajenka, je opazila, da ni nekaj v redu. Ko je odprla vrata v sobo in spoznala, kaj se je zgodilo, je vsa obupana sklicala skupaj sosede. Mimo je šel tedaj po Rimski cesti slučajno policijski nadzornik Brenčič, ki je takoj obvestil o tem iz Jelačinove hiše rešilno postajo ter najbližjega zdravnika dr. Breskvarja. Ta pa je mogel konstatirati le smrt vseh treh. Ostala dva otroka, 17letni Josip je trgovski vajenec pri trvdki Trdna na Starem trgu, 16letna Vale-

Za duha in srce

Svetovna naziranja in narodnost

Avstrijski zvezni kanceler dr. Seipel je imel dne 13. t. m. v katoliško-nemški dijaški Akademiji v Pragi pomembno predavanje o »svetovnem naziranju in narodnosti«, v katerem se je izrekel za skupno zapadnoevropsko kulturo, a v njenem okviru za narodne pravice vseh narodov in narodnih manjšin. Izvajal je v glavnem:

Svet je tako velik, da ga s čutno zaznavo noben človek ne more v celoti obseči. Vendar skuša človeški duh, ki je večji nego svet, prodreti preko njega in doumeti zadnje stvari. Toda posameznik je preomejen, da bi si v vsakem slučaju ustvaril lastno podobo o svetu. Opirati se mora na duševno delo, ki so ga dovršili ljudje pred njim in okoli njega. Ni treba, da bi predani spoznavni zaklad v vseh posameznostih proučil, marveč mora presoditi le, v kolikor zasluži spoznavni temelji zaupanje. Na vprašanje, ali človek svetovno naziranje potrebuje, je treba brez dvoma pozitivno odgovoriti, ker je vse njegovo znanje le mučna parija, ako se ne steka v svetovni nazor.

Kaos v mišljenju se maščuje s kaosom v življenju. Dejansko ima vsak človek svetovno naziranje, bodisi že zmiselno, dvigajoče, za življenje usposabljaajoče — ali pa abotno, ničvredno, najboljše v človeku ugonabljaajoče. Da so med ljudmi razni svetovni nazori, prihaja od tod, da resnica sicer v sebi ni deljiva, da pa si človeška slabost prisvaja ta ali oni del, pomešan bolj ali manj z zmotami. negleda na to, da se more tudi čista in polna resnica na razne načine obleči in predstaviti.

Oba zgodovinska vira svetovnega nazora sta vera in narodnost. Za vsakega izmed obeh je v posebnem slučaju mogoče nadomestilo. Za vero njena negacija, krivda vera ali pa vanjo se iztekaajoča filozofija — za narodnost kasta ali razred. Druhih virov za svetovni nazor skoro da ni. Znanost in umetnost pomenjata koncem koncev kot temelja za svetovni nazor: ali versko ali pa brezversko filozofijo odtodno oviro, da bi se oblikovali zavestni svetovni nazor. Država bi mogla biti vir svetovnemu nazoru samo tedaj, ako se popolnoma krije z narodom.

Vera je pri ustvarjanju svetovnega nazora v toliki meri udeležena, da večina ljudi oba pojma istovesti. Dejansko vera, ki ne daje svetovnega nazora, ni vera. Ali je narodnost pri svetovnem nazoru v enaki meri udeležena, je težko reči. Povsod, kjer so bile narodne vere, je predala svetovni nazor narodnost. Toda okorela enotnost verskega občestva in narodnosti se ni nikjer ohranila. Ko so Grki in Rimljani menjali med seboj svoje mitologije, je vera raztrgala meje narodnosti. Krščanstvo je končnoveljavno razpršilo misel narodne vere. Tudi najnovejša svetovna vera, islam, je kljub svojemu narodnemu izvoru postala svetovna vera. Vsi poizkusi za ustvaritev državne vere so bili zaman.

Ločitev vere in narodnosti je zmaga duha nad krvjo in zmaga misli nad jezikom. Izguba, ki jo je pri tem utrpel na svojem pomenu narod, je le navidezna. V resnici je narod tedaj šele prav postal posredovalec svetovnega naziranja.

Materin jezik je prvo in najodličnejše sredstvo za ustvaritev svetovnega nazora. Z njim je v tesni zvezi izobrazna vsebina tekoma mnogih vekov pridobljena kulturnega za-

klada naše narodnosti. Celo cerkev spoznavamo le preko svojega naroda.

Religijozno misleč človek svoje pripadnosti kakemu narodu ne smatra samo kot dano dejstvo, marveč kot nalogo. Narodna dedščina je še zmerom sposobna, da se množi in plemenituje. Naši znaneci naj dosežejo zmot še bolj očiščeno, v resnicah še bolj poglobljeno svetovno naziranje. Kdor tako misli o narodnosti, predvsem ne more postati krivičen nasproti drugim narodom. Posebno evropski narodi so stare narode, ki so bili naseljeni okoli Sredozemskega morja in v Prednji Aziji, tako podedovali in poslej tudi drug od drugega prejeli, da bi morali duševno obubožati, ako bi si hoteli prikrojiti sedaj tudi v svojem izvoru zgolj narodno svetovno naziranje.

Dejansko se svetovni nazori ne ločijo narodno v temelju, ki je za vse evropske narode skupnega zapadnoevropskega izvora in čegar najvažnejši elementi so krščanski, marveč samo v zunanji obliki. Vse, kar je med evropskimi narodi in v njih samih različnega v svetovnem naziranju in kar je predmet boja med svetovnimi nazori, ne sme raztrgati skupnega okvira zapadne evropskega. V notranjosti tega okvira pa je in ostane odločujoča narodnost, to se pravi tisto, kar je narod za svoje iz lastnega ali ponarodelega s svojim delom pridobil. Da bi se kdo temu odpovedal, ne more nihče zahtevati, tudi ne lastni ali tuji državni razlogi. Naš svetovni nazor nam celo prepoveduje, da bi to omalovaževali.

Ker hočemo mir, ne zahtevamo od nobene drugega naroda take odpovedi, odklanjamo pa seveda tudi od svoje strani vsako zahtevo, da ne bi po svojem svetovnem nazoru in iz njega izvirajočem ravnanju hranili svoje narodne dobrine.

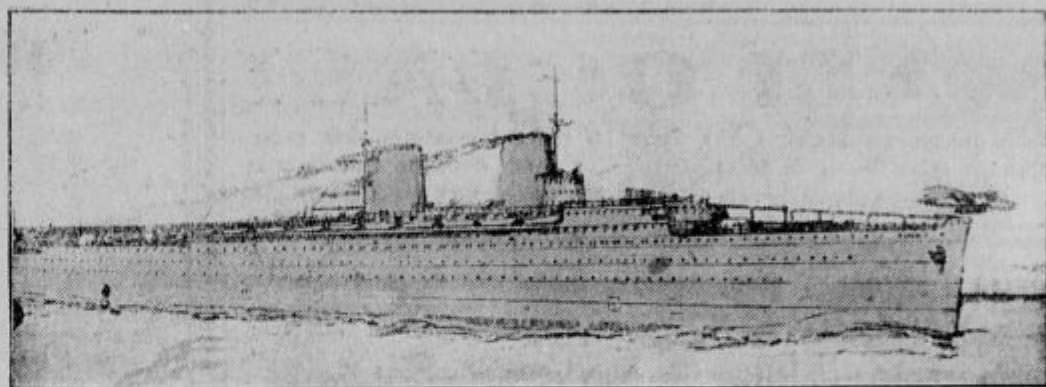
Juridična fakulteta

V bojih za ljubljansko univerzo v 19. stoletju se je vedno podčrtala potreba juridične fakultete v Ljubljani. Prav tako in še mnogo bolj potrebna je v naši kraljevini. Ker tvori Slovenija z Dalmacijo posebno pravno območje, mora to pravo biti posebno proučeno in tradirano. Toda nič manj potrebna bo ljubljanska pravna fakulteta, ko bodo zakoni izenačeni. Zakaj Slovenija je po jeziku in po geografski legi posebno karakteriziran, jasno očrtan del države: je pa tudi najbolj industrializirana pokrajina na meji dveh močnih tujih kultur, s posebnimi, jako diferenciranimi pravnimi in gospodarskimi prilikami, ki se kažejo tudi v zelo razvitem kmetijskem združništvu. Te prilike, z njimi zvezane pravne norme ter njih aplikacije se pa morejo

uspešno raziskovati le na ozemlju, katerega se tičejo. Odvetniški, sodniški in sploh uradniški naraščaj, ki bo služboval v Sloveniji, pa mora biti pravnoznanstveno izobražen v tem državnem jeziku, v katerem bo imel z narodom in z uradi največ opraviti, t. j. v slovenskem. Slovenija bo s svojim središčem Ljubljano vedno najvažnejša posredovalka gospodarskih in pravnih stikov med našo državo in zapadnim inozemstvom, zato bo tu vedno največ prilike za proučevanje teh stikov — delo, za katero je ljubljanska juridična fakulteta v prvi vrsti pozvana. Vseh teh nalog si je fakulteta z vsega početka v svesti. Njeni člani ne sodelujejo samo pri izenače-

nih. Ker je bil slabotnega zdravja in se je njegov oče bori za obstoj svojega podjetja, je prišel že v zgodnji mladosti k svojemu stricu, ki je bil župnik blizu Kolina. V župnikovi knjižnici je našel široko pot v svetovno književnost, v župniku pa modrega mentorja. Ko je končal gimnazij v Klatoveh, se je posvetil studiju na praški filozofski fakulteti. Nekaj časa je bil vzgojitelj v Italiji, nato tajnik češke tehnike, a končno je postal redni profesor svetovne književnosti na praški češki univerzi. Po dolgotrajni bolezni je umrl 1. 1912.

Vrchlický je eden izmed najboljših čeških pesnikov. Češka zemlja pa še ni rodila več tako plodovitih, načitanih in vsestranih duhov kakor je Vrchlický. Njegova dela že tvorijo lepo knjižnico. Samo pesniških del je 65 zvezkov, dramatičnih pa čez 30. V svoji subjektivni liriki daje izraza svoj

Največjo potniško ladjo sveta gradijo zdaj v Ameriki. Ima obliko vojne križarke, izredno dolžino in na nadkrovi pristajališče in odhajališče za aeroplane. Pot iz Amerike v Evropo bo preplula v 4 dneh

vanju domačih zakonov, ne proučujejo samo prava drugih domačih pravnih območij, oni so vedno smatrali za svojo posebno nalogo proučevati pravne prilike sosednih držav, s katerimi vežejo našo državo ozki gospodarski stiki in v katerih prebivajo deloma naše narodne manjšine. Profesorski zbor juridične fakultete izdaja periodični »Zbornik znanstvenih razprav«, njeni člani pa so od 1. 1919. dalje publicirali 33 knjig in 259 razprav (v slovenskem, srbskohrvatskem, češkem, ruskem, francoskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku).

Jubilej Vrchlického

17. t. m. je obhajal češki narod 75letnico rojstva enega izmed največjih svojih sinov, ki je bil v zadnji četrtini preteklega in v začetku našega stoletja najmočnejši stebel megočne stavbe češke književnosti. Jaroslav Vrchlický je poleg Svato-pluka Čecha najznačilnejša osebnost v češki poeziji na pragu 20. stoletja. V svoji izredni marljivosti prinaša kakor mravlja na domače tlo vse, kar najde lepega drugod in spoji z domačimi elementi v umotvor. Jaroslavu Vrchlickému gre za službo, da se je češka književnost osvobodila prevlekega vpliva nemškega slovstva, ki je prej posredovalo tudi zveze z romanskimi književnostmi. Vrchlický je s svojimi prevodi in samostojnimi deli začel uvajati romanske vplive iz prvega vira.

Jaroslav Vrchlický, ki se v resnici imenuje Emil Frida, se je rodil dne 17. febr. 1853 v Lou-

radosti in svoji sreči kakor v »Sanjah o sreči«, »Letu na jugu« itd. A življenje ima tudi senčno stran, ki se zrcali zlasti iz njegovih pesniških zbirk: »E mortae«, »Okna v viharje« in »Dmokejev meč«. Pravi biseri domoljubnega pesništva so v njegovih zbirkah »Glasovi v puščavi« in »Moja domovina«. Med njegovimi epskimi deli so najvažnejše njegove »Epske pesmice« in »Kmetijske balade«.

Vrchlický je bil tesno spojen s celo narodno dušo in zato je upošteval in visoko cenil katoličnem, ki je že pred tisoč leti vtisnil češkemu na-

Nova sovjetska zastava

kaže poleg zvezde, kladva, srpa in blasa še številko X v spomin na desetletnico revolucije. Drugo leto jo bodo izmenjali seveda s številko XI in t. ko dalje. Polje in zvezda je rdeče, ostali elementi in številka pa temnorjavkasti. Načrt je delo umetnika Ljalika.

rodu svoj pečat. Razen njegovih pesmi sta oratorija »Sv. Ludmila« in »Sv. Vojteh« jasni dokaz, da se prišteva h katoliškemu svetovnemu nazoru.

Med njegovimi dramatskimi deli so se ljudstvu najbolj priljubile njegove veselice, zlasti »Noč na Karlstejnu« iz dobe Karla IV. Razmeroma malo se je udeleževal v prozi. Napisal je samo dve zbirki pripovedi in roman »Lutke«.

Občudovanja vredni so njegovi prevodi, ki so v vsakem oziru na višini. Je jih skoraj nepregledna vrsta. Prevajal je iz francoščine, nemščine, italijansčine, španščine, angleščine in poljščine, a tudi iz perščine in madjarščine.

Vrchlický pomeni vrhunec češke romantike. Kot romantik obrača preborno pozornost lepi obliki, ki ji čisto žrtvuje tudi misel.

Ze samo skoraj 250 zvezkov njegovih del, a še bolj pa njegova umetnost sta morali vzbuditi epigone, ki pa ga niti zdaleka ne dosega-

—na—

Wanderer automobili

Odprti štirisedežni voz, sportni voz, Limousine in Cabriolet 6/30 in 8/40 HP

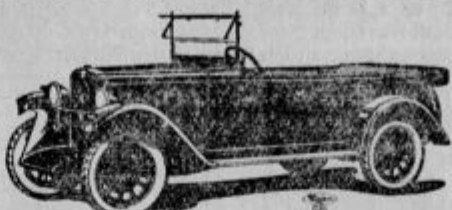
najnovejša sestava s 4 do 5 sedeži

„WANDERER“ vozovi so znani po prvovrstnem materialu, največji sigurnosti in elegantni obliki.

Glavno zastopstvo za Slovenijo in Hrvatsko

PAVEL STELE, Ljubljana

Kopitarjeva ulica šte. 3

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Ak boš ljubovala Antoniju, te bo Antonij strl. Ako pa se kakor tvoja mati Afroditia dvigneš v vsem sijaju iz naročja ciprskih valov, ti bo dal vse, kar more biti drago kraljevski ženski — kraljestvo, velikolepje, mesta in ljudi, slavo in bogastvo, in ti zagotovi vladarsko krono. Dobro pomni: Antonij ima ta jutroviski svet na dlani svoje bojovite roke; po njegovi volji so kralji, in kadar se mu pomrača čelo, nehajo kralji biti.

Pri teh besedah je povsili glavo, sklenil roki ponižno na prsih in čakal na odgovor.

Kleopatra nekaj časa ni odgovorila, ampak je sedela kakor sfiga Horemkhu, nemo in nedoumljivo, ter zamaknjena zrla po veliki dvorani.

Nato pa se je slišal njen odgovor kakor mehka godba; trepetajoč po vsem životu sem poslušal drzno izzvanje Rimljanca:

»Plemeniti Delij. Veliko smo razmišljali o zadnji tvoje sporočila, ki si ga bil prinesel od velikega Antonija našemu bornemu kraljevskemu veličanstvu. Mnogo smo razmišljali, vprašali za svet orakle bogov, najmodrejši med našimi prijatelji in svoje sree, ki liki koklja čuva nad blagostanjem našega ljudstva. Ostre so besede, ki si jih prinesel čez morje, in meni se dozdeva, da bi bile bolj prilicne za ušesa kakega majhnega napol ukročenega kneza kakor za ušesa egiptovske kraljice. Zavoljo tega smo prešteli legije, ki jih moremo zbrati, in trieme in galeje, s katerimi moremo rezati morje, pa denar, s katerimi si kupimo vse, kar potrebujemo za vojsko. In spoznali smo, dasi je Antonij močan, se Egiptu vseeno ni treba ničesar bati od te Antonijeve moči.«

Umolknila je in po dvorani se je razleglo glasno odobravanje njenih visokih besedi. Samo Delij je iztegnil roko, kakor da bi jih hotel zavrniti. Nato pa je prišel konec!

»Plemeniti Delij! Skoraj nas je volja, da velimo

svojem jeziku, da naj se tukaj ustavi, in da počaka močnega v naših kamnitih trdnjavah in v onih naših trdnjavah, ki so sezidane iz src mojega ljudstva. A vendar ne boš tako odšel odtod. Mi nismo krivi onih obdolžb, ki so zoper nas prišle do ušes plemenitega Antonija in ki jih sedaj surovo nam kliče

na ušesa; in mi tudi ne pojdemo v Cilicijo, da bi nanje odgovarjali.«

Iznova se je vzdignilo glasno odobravanje po dvorani, v meni pa je srce zmagovalno vtrpalo. V premoru pa, ki je sledil, se je Delij še enkrat oglašil.

»Potemtakem, kraljica, pomeni odgovor Antoniju vojsko, ali ne?«

»Ne,« je odgovorila Kleopatra, »pomeni naj mir. Poslušaj! Reklj smo, da nočemo priti, da bi odgovarjali na te obdolžitve, in tudi ne bomo. Ampak.« in pri teh besedah se je večkrat nasmehnila — »z veseljem hočemo priti in to hitro v kraljevem prijateljstvu, da sami pokažemo ob bregovih Cic. a svoje tovarništvo in miroljubnost.«

Ves osepel sem slišal te besede. Ali sem prav slišal? Ali je Kleopatra na tak način držala svoje prisege? Njene besede so me tako dirnule, da sem izgubil glavo, povzdignil svoj glas in zaklical:

»O kraljica, spominjaj se!«

Obrnila se je proti meni kakor levinja, oči so se ji zablistale in stresla je lepo glavo.

»Tiho, suženj!« je rekla, »kdo ti je dal pravico vmešavati se v naše zadeve? Brigaj se za svoje zvezde, posvetne zadeve pa prepusti gospodarjem sveta!«

Osramočen sem se umaknil nazaj in tedaj sem iznova videl zmagovalni nasmeh na obrazu dvornice Karmion, kateremu je sledilo nekaj kakor rahlo pomilovanje mojega padca.

Sedaj, ko je oni krivični bedak,« je rekel Delij in pokazal s prstom proti meni, »dobil svoje plačilo, mi dovoli, kraljica, da te iz dna srca zahvalim za te prijazne besede —«

»Nobene zahvale ne iščem od tebe, plemeniti Delij, in tudi ti ne pristojta, da bi ošteval našega služabnika,« mu je Kleopatra segla v besedo in čelo se ji je pomračilo od nevolje; »zahvalo sprejememo samo iz ust Antonija. Odidi k svojem gospodu in mu sporoči, da bodo naše ladje sledile tvojim, preden utegne pripraviti primeren sprejem. Sedaj pa zdravstvuj! Na svoji ladji dobiš majhno znamenje naše dobrotnosti.«

LITORSKA KNJIŽNICA iz založništva jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek
A. Shveinh. Nodlag. Povest italijanskega teklenca. 24 Din. vez. 32 Din. — 24 zvezek A. Mayby.
Hanka. Ljudsko-srbska povest. 22 Din. vez. 30 Din. — 25 zvezek Haggard. Hči cesarja.
Monreume. Din. 30. vez. 22 Din. 42. — 26 zvezek Haggard. Hči cesarja.
14 Din. vez. 22 Din. — 27 zvezek Haggard. Hči cesarja. Din. 24. vez. 22 Din. 82.

Gospodarstvo

Produkcija premoga v decembru 1927

V mesecu decembru lani je znašala produkcija premoga v Sloveniji 174.496 ton na pram 192.195 tonam v novembru 1927, zmanjšala se je torej za 10%, kar je razumljivo, ker ima december manj delavnikov kakor november. Skupno je v celoletnem letu znašala produkcija 1.912.144 ton, kar odgovarja naši ceni na 1.9 milijona ton, ki smo jo objavili 18. pr. mes. Predvojna produkcija premoga v Sloveniji je znašala 1.587.000 ton in je torej lunska bila večja za 21% kakor predvojna.

Od celokupne produkcije v decembru in zalog dne 30. novembra so oddali premovalniki: v tonah (v oklepajih podatki za november 1927): železnicam 85.353 (84.553), brodarstvu 60 (620), industriji 52.175 (59.181), ostalim 18.277 (18.071), izvozili so v inozemstvo 5.057 (4.598) ton, skupno je znašala oddaja 174.657 (180.675) ton. Oddaja se je zmanjšala v manjši meri kakor produkcija. Poleg tega je bila še večja kakor produkcija in so se seveda zaloge zmanjšale.

Tako so znašale 30. novembra 1927 88.330, dne 31. decembra 1927 pa 88.169 ton.

Dočim je bila produkcija večja, pa je naraslo število delavstva: znašalo je povprečno v decembru 1927 (v oklepajih podatki za november 1927): uradniki 266 (263), pazniki 249 (252) in delavci 9.138 (9.065).

Praktična dopika

G. Drago Lunder nam je stavil na razpolago v informacijo naših čitateljev sledeč informativni sestavek o svoji poenostavljeni metodi dvojnega knjigovodstva.

Ključ nove metode knjigovodstva tiči v načinu razporeditve (kontov) tako, da dobi eden iz vrste računov knjigovodstva kakaga podjetja formalen značaj »posle vodečega«. Ta vodilni račun bo izbrati izmed onih računov, ki izkazujejo denarno gibanje obrata. V tej lastnosti bo torej nastopal račun blagajne ali poštne hranilnice oziroma bančni račun. Od naštetih seveda vselej tisti, na katerem se največ giblje poslovna glavica (gotovina, kredit dotičnega podjetja).

Princip novega knjigovodstva je izveden s pomočjo tabelarne knjige, v kateri je vodilni račun, ki v konkretnem slučaju prihaja v poštev, posavljen v sredo lista. Ob obeh straneh tega računa se uvrščajo vsi ostali računi (konti) v obliki pol-kontov. Na levi strani se vrste polkonti, ki jim gredo dobropisi, na desni pa drugi polkonti, ki sprejemajo obremenitve. Vsi v okviru dotičnega knjigovodstva uvedeni računi izkazujejo torej svoje dobropise ali vpise v breme na dotičnem svojem polkontu, ki leži levo ali desno ob tisti strani vodilnega računa, na kateri je ta z isto protipostavko obremenjen ali odobren.

Z opisano vzporeditvijo kontov je mehaničnim potom doseženo, da po načelih dopike izkazujejo dva računa iste poslovne vključbe: eden v breme, odgovarjajoči protiračun v dobro.

Iz opisa sledi, da je ta »praktična dopika« zelo enostavna in raditega neomejeno uporabna za vse stroke trgovskega, tehničnega in gospodarskega obratovanja.

1. »Praktična dopika« poenostavlja knjigovodstvo tam, kjer je že uvedeno po eni ali drugi metodi. Podjetje, ki uporabi knjige urejene po opisanem načinu v zameno svoje dosedanje blagajniške in prvopisne knjige amer. žurnala, bo doseglo, da se knjigovodja razbremenijo ne le toliko zamudnega vključevanja v blagajniško in prvopisno knjigo ali pri amer. knjigovodstvu v žurnal, marveč more poleg teh poslov tudi saldokitiranje vršiti knjigovodstva še nevede pomožno osebo. Knjigovodji bi v danih primerih potem pripadalo le vodstvo, kontrola ter zaključevanje knjig. Ostali svoj dragoceni čas pa bo mogel posvetiti drugemu, posebno organizatoričnemu delu, korespondenci itd. (To velja v slučaju, da je knjigovodstvo urejeno po kartoteki. Tukaj bo z uporabo opisane knjige možno odpraviti vrzel, radi katere so se vedno uveljavljali pomisleki glede na absolutno sigurnost uporabljanja kartoteke. Pogoji popolne varnosti za neokrnjenost celote postane namreč posebne važnosti tedaj, če ima knjigovodstvo kakaga podjetja služiti v dokazne svrhe pred sodiščem. Ta pogoj pa bi bil dosežen po priključitvi nove tabelarne knjige.) (Dalje sledi.)

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurzi: Miša J. Saso, trg., Belgrad, prijavitelji do 21. febr.; Pero Miletič, Kučevo (do 13. marca); Milenko Vitanovič, trg., Kijevac (do 10. marca); Jakša in Mileta Gašič, gost., Lukovo (do 12. marca); Petar Klajić, trg., Sabac (do 12. marca).

Nova velika insolvenca na Dunaju. Znan dunajska privatna banka Nagel in Wartmann, ki se je nahajala že dalj časa v pogajanjih z upniki, je prišla v konkurz. Šef firme Robert Wortmann, ki je bil podpredsednik dunajske borze, se je ustrelil. Aktiva znašajo 4%, pasiva 9 milijonov šilingov.

Reorganizacija kmetijske statistike. Kakor znano, so dosedaj vršili statistično kmetijsko službo okr. kmet. referenti. Sedaj poročajo iz Belgra-

da, da pripravlja kmetijsko ministrstvo reorganizacijo. Kmetijske statistike bodo delali posebni organi po posebnem pravilniku. Ti bodo ali privatniki ali pa drž. uradniki po izbiri ministrstva, kontrolirali pa bodo te podatke, kmet. okr. referenti in pa še centralni urad za poročevalsko službo.

Zopet nova tvornica sladkorja. Kakor poročajo iz Požege, se namerava tamkaj osnovati nova sladkorna tovarna. Nadalje poročajo iz Belgrada, da je uspelo zvezi producentov sladkorne pese stopiti v zvezo z neko inozemsko skupino, ki bo v Doroslovu zgradila tovarno. Če se ta tovarna ne bi zgradila, namerava Zveza poizkusiti, da dobi v zakup obe državni tvornici sladkorja.

Osijski velesejem se letos — četrtič — vrši od 8.—17. aprila ter od 5.—15. avgusta.

Borza

Dne 17. februarja 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil znaten. Posebno močno je bilo povpraševanje za devizo London (promet 3500 funtov). V kurzihi ni bilo izprememb razen v Pragi in Trstu; zlasti poslednji se je uvrstil. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah razen v Trstu in Budimpešti, kjer je bilo privatno blago. Zanimivo je, da je bilo blago Narodne banke v devizi Budimpešta po 9.96, dočim je bilo privatno blago zaključeno po 9.945. Poleg v tabeli navedenih kurzov je notiralo blago Bruselj (Narodne banke) 792.55 napram 793 večeraj.

Devizni tečaj na Ljubljanski borzi dne 17. febr. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 16	11
Amsterdam	—	22.9	—	—	—
Berlin	1357.00—1360.0	13	8.50	1358.50	—
Curih	1094.50—1096.50	10	9.50	1095.00	—
Dunaj	800.40—803.40	8	1.90	801.90	—
London	277.20—278.00	77	60	277.60	—
Newyork	16.80—17.00	5	90	56.0	—
Pariz	—	223.85	—	—	—
Praga	16.38—16.185	16	785	168.77	—
Trst	30.65—30.25	3	1.65	31.50	—

Zagreb. Amsterdam 2289—2295, Berlin 1357—1360, Budimpešta 993.5—996.5, Curih 1093.5—1096.5, Dunaj 800.4—803.4, London 277.20—278, Newyork 56.80—57, Pariz 222.85—224.85, Praga 168.85—169.185, Trst 301.65—302.65.

Belgrad. Berlin 1350—1360, Budimpešta 993.5—996.5, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 800.4—803.4, London 277.20—278, Newyork 56.80—57, Pariz 222.85—224.85, Praga 168.85—169.65, Trst 301.65—302.65.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 124.04, Budimpešta 90.90, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.22, London 25.345, Newyork 519.95, Pariz 20.4375, Praga 15.41, Trst 27.545, Sofija 3.75, Varšava 58.50.

Trst. Belgrad 33.18—33.20, Curih 362.50—365.50, Dunaj 263—269, London 92.04—92.06, Newyork 18.86—18.87, Pariz 74.15—74.25.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4725, Kodanj 190.10, London 34.615, Milan 37.82, Newyork 710.10, Pariz 27.915, Varšava 79.64, Valute: dolarji 708, francoski frank 28.10, dinar 12.405.

Praga. Devize: Lira 178.75, Belgrad 59.30, Pariz 132.75, London 164.50, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 175.625, Berlin 7.30, London 277.625.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani zaključene Strojne po 70. V Zagrebu vojna škoda zopet čvrstejša in je pridobila na kurzu, dočim so bančni in industrijski papirji neizpremenjeni. Prašedionna zopet 80 Din (16%) dividende.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Kred. zavod 165 den., Strojne zaklj. 70, Večve 135 den., Kranj. ind. 330 den., Ruše 265—280, Slavonska 56 den., Šešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 89.50, agrari 55.50—56, vojna odškodnina 447, II. 447—448, III. 448—450, XII. 475—484, Hrv. esk. 52, Hipo 65, Jugo 25—97, Prašedionna 875, Ljublj. kreditna 135, Sečera 550, Slavonija 11.75—12, Trbovlje 532.50—540, Večve 136—140.

Belgrad. Narodna banka 6100 (22), vojna odškodnina 445, 445.50, 445 (3200), ult. febr. 445, 448, ult. marec 450, 449.50, ult. junij 458—457, Izvozna banka 1090, Zemaljska banka 55, Belgrajska zadruha 5200, Prometna banka 2020, Tob. srečke 90, 7% invest. posoj. 90—91, agrari 56.

Trst. Adria 204, Assicurazioni Generali 6090, Cosulich 185, Rijnione adriatica 3020, Tripcevič 256, Split cement 276, Trž. Lloyd 685, Dalmatija 117, Oceanija 93.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 86.98, Hrv. esk. 6.20, Hipo 7.80, Alpine 40.85, Grinitz 3, Leykam 10.90, Trbovlje 66.75, Kranj. ind. 42.50, Gutmann 29, Slavonija 1.32.

BLAGO

Ljubljana. Les: Trami merkantilni skoro glava-glava 6-8, 7—8 m dolgi, fko vag. Sušak 1 v. po 300, trami merk. 4—4 do 7—9 po kupčevi noti, fko vag. meja 1 vag. po 310; bukovi blodi od 30 cm naprej od 2 m dolž. fko vag. nakl. post. 15 vag. I. po 240, II. po 205; povpraševanje je za 50 vag. desk smreka-jelke paral. 13, 14, 15, 18, 20, 24, 30, 35, 40 mm debeline od 4—6 m dolž. podmerno blago od 10—15 cl po 440, III. od 16 cm naprej 440 Din; fko vag. meja via Jesenice tranzito; zaklj. 17 vag. Tendence živahna.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 385—387.50, slav. 375—377.50, moka 6 g vag. bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 525—530, koruza baška nav. vozn. febr. 287.50, marec 292.50, april 297.50, maj 302.50, žitkvanlin 297.50; zaklj. —. Tendence neizpremenjeno čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 340—345, sr. 340—345, rž bač. 295—305, ječmen bač. 295—305, mac. 240—245, oves bač. ban. sr. slav. 250—260, koruza bč. stara 240—247.50, marec-april 270—257.50, april-maj 252.50—260, bač. bela 255—260, ban. par. Vršac 250—255, marec-april 252.50—260, sr. 242.50—250, marec-april 250—252.50, moka 6 g in gg 475—485, št. 2 455—465, št. 5 435—445, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 220—240, otrobi bač., sr. 210—220, slav. 200—210, fižol bač. beli 360—365. Tendence čvrsta. Promet: 19 vag. pšenice, 56 vag. koruze, 2 vag. moka, 2 vag. ječmena.

Budimpešta (terminalska borza), 17. febr. Tendence čvrsta. Pšenica marec 31.06, 31.72, zaklj. 31.72—31.74, maj 32.44, 32.36, zaklj. 32.42—32.44, okt. 30.02, 30.10, zaklj. 30.36—30.38, rž marec 30.44, 30.36, zaklj. 30.36—30.38, maj 30.24, okt. 24.82, 24.90, zaključek 24.86—24.88, koruza maj 26.78, 26.96, z-klj. 26.60—26.92, julij 27.10, 27.24, zaklj. 27.24—27.26.

Gospod Modrijan na samofrcu

(Dalje.)

Nato pa reski in treski! vam zabobni in še hitreje svoje vsak pojé. Nato se Cigumigu v reki umije, le stene kos ostane, hlev za njim.

Med prahom sredi razvalin gospa, gospod se v nemi grozi treseta. Ne bo on bral, ne ona pela več, družinska sreča s hišo preč je, preč!

Medtem ko Cigumigu s sidra odstranjuje ostanke hišnih duri, Pegaz dalje pluje. Ne dolgo, genovske palače zablešče pod njim, mostovi, ceste, ulice, cerkve.

Da bi pristali, samofrci brž niže krmari gospod Modrijan. A križe ima ubogi pevec: zdaj trdo odzadi, odpreda zdaj za dimnik, kamen, les, pogladi.

Pristane samofrci na ravni kraj palače. Letalec hrabrim skoro srce skoči v hlače, ko vidi jo zamorca čudnega. »K večerji zdaj!« de Modrijan čez čas, »a jutri v Vaš domači kraj!«

To čudno hitro pevcu v glavo gre in še hitreje svoje vsak pojé. Nato se Cigumigu v reki umije, junaško z znanci v prostem noč prebije.

Prav zgodaj drugo jutro odleto. »Na Kranjsko,« de Modrijan, »gremo okoli čez Francosko!« Se vsede Cigumigu zad na soro, in poje in bruha za slovo najlepše pesmi svoje.

A prišlo je drugače! Nad morje vihar strasan je privihral, ki malo mu je mar bilo, kako obrača Modrijan krmilo. Tja proti jugu pihne samofrci nemilo.

Gospodu Modrijanu, oj, srce močnejše razbija kakor stroj, a končno posmeje nebo se, od tal peščena, pusta jih ravan pozdravi in par palm. »Ej, Afrika!« de Modrijan

Pristane samofrci in Modrijan najprej si z dečkoma ogleda kraj. A sonce, hej, jih strašno žge! Le brž obleke težke preč, na glavo robeč! Pa krikne Modrijan: »Lej, grič!«